ديوان مفتون

مولانا عبدالغفور "مفتون" همايوني جو ڪلام

مرتب:
نياز حسن قائم الدين همايوني

سنڌي ادبي بورڊ

ديوان مفتون

مولانا عبدالغفور "مفتون" همايوني جو ڪلام

مرتب:

نياز حسن قائم الدين همايوني

سنڌي ادبي بورڊ

ڄام شورو سنڌ

2006ع

[هن ڪتاب جا سڀ حق ۽ واسطا سنڌي ادبي بورڊ وٽ محفوظ آهن]

ڇاپو پهريون	سال 1973ع	تعداد هڪ هزار
ڇاپو ٻيو	سال 2006ع	تعداد پنج سؤ

قيمت: پنجاهه رپيا
[Price Rs. 50-00]

خريداريءَ لاءِ رابطو:

سنڌي ادبي بورڊ ڪتاب گهر

تلڪ چاڙهي، حيدرآباد سنڌ

(Ph: 022-2633679, Fax: 022-2771602)
Email Address: sindhiab@yahoo.com
Website: www.sindhiab.com

هيءُ ڪتاب سنڌي ادبي بورڊ پرنٽنگ پريس ڄامشورو ۾ مئنيجر سيد سڪندر علي شاهه ڇپيو ۽ اعجاز احمد منگي سيڪريٽري سنڌي ادبي بورڊ، ان کي پڌرو ڪيو.

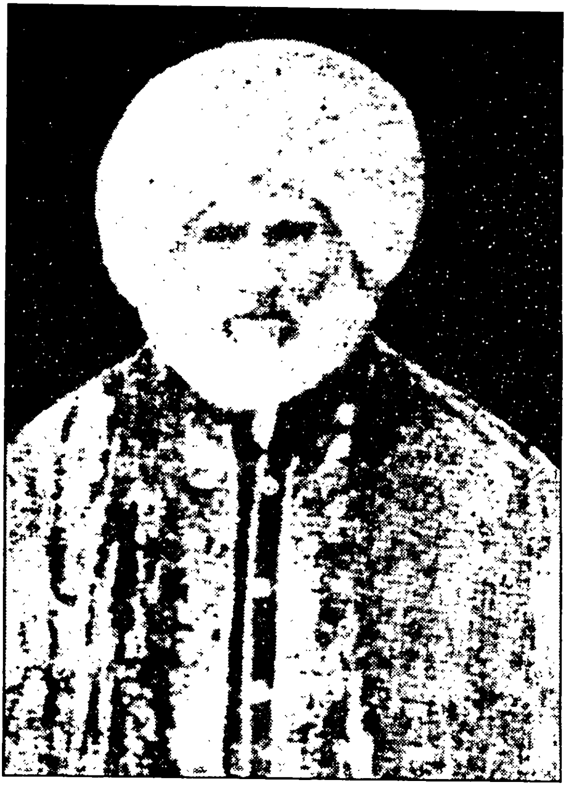

مولانا عبدالغفور همايوني "مفتون"

ڇپائيندڙ پاران

’ديوان مفتون‘ سنڌ جي جليل القدر هستي مولانا عبدالغفور همايونيءَ جو لکيل ڪلام آهي. هن ڪتاب ۾ مولانا صاحب جو ڇپيل ڪلام ڪافين تي مشتمل آهي. مولانا عبدالغفور همايونيءَ جو اسم گرامي فقهي ادب ۾ تمام قداور آهي. سندس ڪمال تصنيف ’فتاويٰ همايوني‘ ديني ۽ شرعي مسئلن ۾ سندَ جي حيثيت رکي ٿي، جيڪا ٻن جلدن ۾ ڇپيل آهي.

’ديوان مفتون‘ ۾ ڪل 116 ڪافيون شامل آهن. هي ڪافيون مولانا همايونيءَ جي مجازي عشق جي وڻ مان رسجي پڪجي تيار ٿيون آهن. ڪافين ۾ عشق جي ڇيڙ ۽ تپش سمايل آهي، سا ورلي ٻين ٿورن شاعرن جي ڪلام ۾ هوندي!

ڇوَن ته شاعري روح جي غذا آهي، پر روح کي اهڙيءَ غذا جي ضرورت هوندي آهي، جيڪا ڪيس ڪڏهن خوشي ته ڪڏهن درد جو مزو چکائي. روح تڏهن بي چين ٿئي ٿو جڏهن ڪيس درد ملي ٿو ۽ درد روح جي وسعتن کي اڃا وڌيڪ گهرو ڪري ٿو ۽ ماڻهوءَ کي پنهنجي گوناگون وسعتن جو سير ڪرائي ٿو. شاعري ۽ سخنوري به روح جي گهراين کي اڃا وڌيڪ ڪشادي ڪرڻ ۾ هٿي ڏئي ٿي. هڪ طرف درد جي لذت کان آشنا ڪري ٿي، ته ٻي طرف ان جو درمانُ به ثابت ٿئي ٿي. ’ديوان مفتون‘ جي شاعري به پنهنجي مزاج ۾ ڪجهه اهڙوئي ادراڪ رکي ٿي. اسان ’ديوان مفتون‘ جو ٻيون ڇاپو شايع ڪري دلي طرح خوشي محسوس ڪري رهيا آهيون، ته هھڙو بيش بها قيمتي ادبي سرمايو ٻيهر بورڊ جي پريس مان شايع ڪيو اٿئون.

هن ڪتاب جو پهريون ڇاپو 1973ع ۾ ڇپجي پڌرو ٿيو هو، سڃا سارا 33 ورهيه وهامي چڪا آهن، پر پوءِ به شاعريءَ جي شگفتيءَ ۽ سرهاڻ پهرين

ڇاپي واري اجا تائين قائم آهي. هونئن بہ شاعريءَ جي سرهاڻ ۽ شگفتي ڪڏهن بہ فنا ٿيڻي ئي نہ آهي. ڪتابن جا سينا متبا رهبا پر شاعريءَ جي دل سدائين ڌڙڪندي ۽ پڙهندڙن جي دلين کي ڌڙڪائيندي رهي ٿي.

ڄامشورو، سنڌ
سومر ٢٥- شوال المڪرم ١٤٢٧هه
بمطابق 18- نومبر 2006ع

اعجاز احمد منگي
سيڪريٽري
سنڌي ادبي بورڊ

مولانا "مفتون" همايوني

- سوانح ۽ شاعري -

همايون منهنجو اباڻو ڳوٺ آهي. مون هتي ئي جنم ورتو ۽ منهنجي شاعريءَ جي شروعات پڻ هتان ٿي. انڪري پنهنجي ڳوٺ کي ڪڏهن به وساري نٿو سگهان. منهنجو والد مرحوم قائم الدين هتان جي بزرگ هستيءَ، مولانا عبدالغفور "مفتون" همايونيءَ جو خاص خدمتگار رهي چڪو هو، جنهن کي سندس زندگيءَ جا ڪيئي واقعا ياد هوندا هئا. آءٌ سانئس ۾ ايندي ئي مولانا جي شخصيت جي باري ۾ عجيب روايتون ٻڌڻ لڳو هوس، ليڪن مون کي مولانا جي 'حيرت انگيز' ڪرامتن کان وڌيڪ سندس سوز پرين ڪافين سان دلچسپي هوندي هئي، ڇاڪاڻ ته منهنجو تعلق فارسي تعليم سان هو، ۽ مادري زبان کان محروم رهڻ واري احساس سبب مولانا جون سنڌي ڪافيون فطري طرح منهنجي طبيعت تي اثر انداز ٿينديون هيون. مولانا جون ڪافيون هونئن به پنهنجيءَ رس ۽ ميناج سبب پنهنجو مَٽ پاڻ هيون. پر خاص ڪري جڏهن ڪو دل جي گهراين سان ڳائيندو هو، ته ٻڌندڙن تي عجيب ڪيفيت طاري ٿي ويندي هئي.

اها منهنجي خوشقسمتي هئي، جو اهڙي ڳوٺ ۾ پيدا ٿيس، جتي مولانا "مفتون" جهڙي عاشق صادق جي وندر ورونهن جا اجا ڪي اهڃاڻ باقي هئا. سندس رومان ۽ وجدان جون اکين ڏٺيون ڳالهيون ٻڌي، مون کي مولانا جا اهي مشاهدا به مطالعي ۾ آيا، جن جي وسيلي پاڻ مجاز مان حقيقت ڏانهن مائل ٿي چڪو هو، ۽ سندس شاعري محبت جو معراج ماڻي دردمند دلين لاءِ روحاني سڪون جو باعث ٿيندي پئي رهي. انهن مشاهدن جا محراب جيتوڻيڪ ڪنهن حد تائين زوال پذير ٿي چڪا هئا، تڏهن به ائين پئي وسهيو ته انهن جي جمال جي جلويداري پنهنجي دؤر ۾ بيشڪ نظرانداز ڪرڻ جهڙي نه هوندي، انهيءَ ئي جمال جي اعجاز طفيل مولانا جي شاعري همعصر شاعرن جي ڪلام کان ممتاز

۽ معياري هئي. مشهور آهي تہ مولانا پنهنجي هٿ کي ڪپڙي ۾ ويڙهڻ ڪانسواءِ ڪنهن سان بہ مصافحه نہ ڪندو هو. انهيءَ مان ظاهر آهي تہ هو نهايت پرهيز گار ۽ پارسا شخص هو. اهڙيءَ ريت مجاز جي معاملي ۾ جيتوڻيڪ سندس روح ڪنهن جي جمال جي جلوي ۾ مستغرق رهيو تي، تڏهن بہ هن جو جسم هر آلايش کان پاڪ هوندو هو.

خاندان جو احوال:

مولانا جا وڏا اصل پاڳناڙيءَ جا رهاڪو هئا، جتي سندن اباڻو ڳوٺ چـٽ جي نالي اڄا تائين آباد آهي. هي ابڙن جي لـيچ مان هئڻ ڪري پيچوها سڏايندا هئا، سندن گذران اُتي جي آباديءَ تي هوندو هو. اتفاق سان، جڏهن ناڙيءَ جي پـٽ ۾ ڪا برسات نہ پوندي هئي تہ هنن کي پنهنجا اباڻا ڪڪ ڇڏي، اُتر سنڌ ۾ بيگاري واهہ جي پروارن ڳوٺن ۾ اچي پوکي راهي ڪرڻي پوندي هئي. انهيءَ اچ وڃ جي ڪري، هتان جي رهاڪن سان سندن وهاپو وڌندو ويو.

مولانا جو ڏاڏو محمد مبارڪ مالوند ماڻهو هو. هڪ دفعي جهنگ ۾ مال چاريندي کيس ڪو اهلِ علم مسافر مليو، جنهن هن کان پاڻي اچي گهريو. هن پاڳئي پاڻيءَ بدران مسافر جي کير سان خاطر تواضع ڪئي. حال احوال وٺندي جڏهن مسافر کي معلوم ٿيو تہ سندس ميزبان جي خاندان ۾ ڪوبہ پڙهيل ڪونہ آهي، تڏهن کيس پنهنجي اولاد لاءِ علم جي حصول جي صلاح ڏنائين. تورن ڏينهن کان پوءِ محمد مبارڪ کي پٽ ڄائو، جنهن جو نالو محمد يعقوب رکيائين.

هي نينگر جڏهن سمجهہ سان ٿيو تہ محمد مبارڪ هن کي علم جي تحصيل لاءِ وقت جي برک عالمن ڏانهن رجوع ڪيو. تنهن زماني ۾، سنڌ جي علمي مرڪزن وانگي، پاڳناڙيءَ ۾ بہ علمي ادارا موجود هوا، جن مان ڪنڊي، لاڏي ۽ ڪٽبارن ۾ نٽي، پاٽ ۽ بکر جي علمي مرڪزن جيان مشهور درسگاهہ هئا.

ميان محمد يعقوب پنهنجي ذهانت جي زور تي ابتدائي تعليم جا مرحلا طئي ڪندو ويو. پيچاڙيءَ، تر جي جيد عالم، مولانا عبدالحليم ڪنڊيءَ واري کان فارغ التحصيل ٿيو. ان کان پوءِ پاٽ شريف جي روحاني پيشوا، ميان محمود کيس خلافت جي خلعت عطا ڪئي.

ميان محمد يعقوب عالم هئڻ سان گڏ حليم طبع ۽ فياض شخص هو، انڪري ٿوري ئي عرصي اندر هن جي عزت ۽ شهرت اوري پري پکڙجي ويئي. آخرڪار، همايون جي زميندارن ميان غازي خان سومري ۽ وڏيري مسو خان سڌائي جي استدعا ۽ ميان محمود جي هدايت تي هي بزرگ همايون ۾ آيو ۽ ٽيهن ورهين جي ڄمار ۾ هتي هڪ علمي اداري جو پايو وڌائين.

همايون جو ڳوٺ اوائل ۾ سومرن ۽ سڌاين جو اڏايل هو، جتي پوءِ ٻيون قومون بہ اچي آباد ٿيون. همايون جي باري ۾ هيءَ روايت مقامي طور عام آهي تہ مشهور مغل حڪمران همايون، شير شاهہ سوريءَ کان شڪست کائي، جڏهن 950 هہ مطابق 1543ع ڌاري، ايران ويندي، لڏپلاڻ ۾ هو، تہ هتي هڪ رات پڙاءُ وڌو هئائين. اهو ميدان اڄا سوڌو ساڳي نالي سان ڳوٺ جي اوڀارئين پاسي ڪراچيءَ کان ڪوئٽيا ويندڙ قومي شاهراهہ ۽ ريلوي جي وچاڳ ۾ موجود آهي، جنهن جي ڏاکڻين طرف هڪ سرڪاري بنگلو هوندو هو، جو هاڻ ڊهي پٽر ٿي چڪو آهي. انهيءَ واقعي کان پوءِ هي ڳوٺ همايون جي نالي سان هاڪارو ٿيو.

ميان محمد يعقوب جي اچڻ کان پوءِ هن ڳوٺ جي رونق ۾ چڱو واڌارو ٿيو. اڳتي هلي، جڏهن هتي ريلوي اسٽيشن قائم ٿي تہ ڳوٺ هڪ ننڍڙي شهر ۾ تبديل ٿي ويو ۽ آسپاس جي ڳوٺن توڙي واهڻ لاءِ علم عرفان سان گڏ وڻج واپار جي مرڪز جو ڪم ڏيڻ لڳو.

ميان صاحب پهريان هتي هڪ مسجد تيار ڪرائي، جنهن سان گڏ هڪ حجرو بہ هو. تنهن کان پوءِ وڌندڙ ضرورتن جي پيش نظر عظيم الشان جامع مسجد جوڙايائين، جنهن جي ايوان جي اڳياڙيءَ ۾ بہ ويڪرا حجرا بہ تعمير ٿيل آهن. اها مسجد اڄ تائين انهيءَ ئي شان مان سان قائم آهي، ليڪن ان جا حجرا اسان جي سانپر ۾ ڊهرائي وري نئين سر ٺهرايا ويا هئا. هيءَ مسجد جيئن ان جي قطعہ تاريخ مان ظاهر آهي، سنہ 1253 هہ مطابق 1837ع ۾ ٺهي راس ٿي هئي.

ميان محمد يعقوب جي وفات 1273هہ، مطابق 1856ع ۾ ٿي. هن پنهنجيءَ زندگيءَ ۾ علم ۽ دين جي وڏي خدمت ڪئي. ڪيترا طالب هن وٽان

فيضياب ٿي ويا ۽ هن جون ڪيئي فتوائون سنڌ ۽ بلوچستان وينديں افغانستان تائين، جاري ٿيون. جنهنڪري سندس درگاهه ۽ درسگاهه جي ناموس ۾ هن جي وفات کان پوءِ به ڪو فرق نه آيو.

مولانا عبدالغفور جي ولادت:

ميان محمد يعقوب جي حياتيءَ ۾ ئي مولانا جي ولادت 1261هه مطابق 1844ع ڏاري همايون ۾ ٿي. شروعاتي تعليم پنهنجي والد بزرگوار وٽان ورتائين. ان جي وفات کان پوءِ، باقي تعليم ميان صاحب جي قابل شاگرد مولوي سلطان سيتپوريءَ وٽ پوري ڪيائين.

تعليم جي تحصيل پڄاڻا دستور موجب مولانا پنهنجي والد جي مسند تي رونق افروز ٿي درس تدريس سان گڏ فتويٰ نويسي ۽ پيري مريديءَ جو سلسلو به جاري رکيو. ٿوري ئي وقت اندر، پنهنجي خداداد ذهانت وسيلي، عوام توڙي خواص ۾، هن جي هاڪ ٿيندي وئي.

مولانا وٽ سنڌ ۽ پنجاب کان علاوه هندستان جي ڪيترن بين پرڳڻن ۽ ٻاهرين ملڪن جهڙوڪ ايران ۽ افغانستان جي ماڻهن جي گهڻي آمد رفت شروع ٿي وئي، جي اڪثر علم جي تحصيل ۽ فتوائن جي لاءِ ايڏا ڪشالا ڪڍي هتي ايندا هئا. اهڙيءَ حالت ۾ جيتوڻيڪ هن بزرگ جون مصروفيتون حد کان وڌيڪ هيون، تڏهن به سندس روزمره جي زندگيءَ جي ڪاروبار ۾ ڪو تفاوت نه اچي سگهيو ۽ سڀئي ڪم، جيئن جو تيئن، سرانجام ٿيندا رهيا. مولانا جون روزانيون مصروفيتون هن ريت هيون.

صبح جي نماز کان پوءِ درس تدريس، جنهن ۾ ديني تعليم سان گڏ طبي تعليم به شامل هوندي هئي.

منجهند جو عام خاص ماڻهن سان ملاقاتون، جن مان ڪي پيري مريديءَ جي سلسلي ۾ ساڻس ملڻ ايندا هئا ته ڪي شرعي فتوائن لاءِ ڏانهس رجوع ٿيندا هئا ۽ ڪي وري دعا ڏاڳي ۽ دوا درمل واسطي سندس خدمت ۾ اچي حاضر ٿيندا هئا.

هنن مان فتويٰ طلب ماڻهن کان سواءِ باقي سمورن ماڻهن کي ٽنهي وقتن جي ماني لنگر مان ملندي هئي. فتويٰ طلب ماڻهو پنهنجي کاڌي پيتي جو پاڻ بندوبست ڪندا هئا، ڇاڪاڻ ته علم رواداريءَ موجب انهن جي کاڌ خوراڪ جي

ذميداريءَ کان ننگر کي الڳ رکيو ويندو هو. شام جو وقت گهڻو ڪري مولانا جي نِجي مصروفيتن جي بِلي هوندو هو يا وري اهو وقت حويليءَ ۾ آيل پردي پوش عورتن جي دعا ۽ دستگيريءَ لاءِ وقف رهندو هيو.

سهمانيءَ جي نماز کان پوءِ ڪجھ وقت تائين مولانا ورد وظيفي ۾ مشغول رهندو هو ۽ آڌيءَ جو تهجد جي ادائگيءَ کان فارغ ٿي شعر و شاعريءَ جو شغل جاري رکندو هو. سندس کاڌ خوراڪ توڙي لباس ۾ گهڻي سادگي هوندي هئي ۽ هر حالت ۾ ڪيس صفائيءَ جو خاص خيال رهندو هو.

هتي هڪ ڳالھ جي وضاحت ضروري آهي ته مولانا پاڻ پنهنجي دؤر جي ڪنهن به سياسي تحريڪ ۾ ڪوبه حصو نه ورتو. بلڪ سياست کان اجنبي رهڻ جي حالت ۾ ۽ ناواقف هئڻ جي بناءَ تي وقت جي ڪيترن ناعاقبت انديش مُلن ۽ پيرن هن جي سادگيءَ مان ناجائز فائدو وٺي ڪانئس ڪن فتوائن تي ڪيئي پيرا صحيحون ڪرايون، جن مان انگريزن طرفان حجاز جي نام نهاد حڪمران ابن شريف جي تقرر ۽ تائيد واري تحريڪ عام مشهور آهي، جنهن ۾ مولانا تاج محمود امروٽي ۽ سندس جماعت کان سواءِ سنڌ جي سڀني عالمن ۽ مرشدن بهرو ورتو هو.

بهرحال، بيون ڳالهيون پنهنجيءَ جاءِ تي، ليڪن هيءَ حقيقت پنهنجي ليکي وڏي اهميت رکي ٿي ته مولانا بين ڪن بزرگن وانگي انگريز حڪومت جو حاشيي بردار يا وظيفي خوار ڪونه هو ۽ ننگر جي سموري آمدني سنڌس مريدن ۽ معتقدن جي نذر نياز مان ٿيندي هئي. انهيءَ لاءِ ربيع توڙي خريف ۾ هر موسم جي ضرورتن مطابق کاڌ خوراڪ جي سامان کان وٺي ڪاٺين ڪوئلين، چوپائي مال ۽ هنڌ بستري تائين سڀ ڪجھ مريد ۽ معتقد باقاعدي درگاھ تي پهچائيندا هئا.

مولانا جي مريدن ۽ معتقدن ۾ هندو، مسلمان، پارسي، عيسائي، پير فقير، وزير توڙي وڏيرا غرض ته هر طبقي جا ماڻهو شامل ۽ شريڪ هوندا هئا. هن باري ۾ ڪنهن سان به ڪو امتيازي سلوڪ روا نه رکيو ويندو هو.

مولانا جي مدرسي مان جيڪي عالم ۽ طبيب فيضياب ٿيا، تن مان ڪن جا نالا هيٺيان آهن:

مولانا جا شاگرد:

مولوي نبي بخش ڪولاچي، مولوي محمد قاسم ڳڙهي ياسين وارو، سيد زين العابدين شاهه افغانستاني، قاضي ميان رسول بخش، نواب جهل منگسي وارو، مولوي حافظ محمد حيات قريشي شڪارپوري، مولوي عبدالرحمان ميمڻ، شڪارپوري، مولوي محمد مبارڪ ميان جي ڳوٺ وارو، مولوي محمد يعقوب بلوچستاني، مولوي محمد اسماعيل شاهلائي، مولانا عبدالرحمان ڏامراهو مصنف- 'فتوا رحماني'، مولانا دين محمد بنوي، حڪيم مولوي محمد صادق راڻيپوري، حڪيم ملا مالڪڏنو ميردهي ۽ همايون جو مشهور هندو طبيب ڀائي چيتومل، جو اکين کان نابين هو مگر طب ۾ خاص درڪ حاصل هيس، هنن مان ڪي عالم ۽ طبيب پنهنجي دؤر جا بهترين ۽ نامور شخص ٿي گذريا آهن.

همعصر، پونيرَ ۽ تصنيفون:

مولانا جي همعصرن مان هيٺيان بزرگ قابل ذڪر آهن: پير حافظ محمد صديق ڀرچونڊيءَ وارو، حضرت شاهه مردان شاهه اول ، پير پاڳارو، مخدوم الهه بخش ڪهڙائي، الحاج خواجه عبدالرحمان سرهندي، رئيس الاحرار حضرت مولانا تاج محمود امروٽي، مولانا محمد عمر چشمي وارو، حضرت مولانا پير حسن لنواريءَ جو سجاده نشين، مولانا بهاء الدين بهائي، ميرپور ماٿيلي وارو، مولانا مخدوم محمد صالح پاٽ وارو، سيد قاضي بهادر علي شاهه شڪارپوري، پير صالح شاهه راڻيپور وارو، پير خميس علي گمبٽ وارو، ميان غلام حيدر ڪنٻار شريف، حڪيم مير علي نواز علوي شڪارپور وارو، حڪيم عبدالغفور شڪارپوري ۽ ٻيا. هي سڀ پنهنجي وقت جا ناميارا بزرگ ٿي گذريا آهن.

مولانا جي تصنيفن مان، (1) فتاوا همايوني، فارسي، ٻن جلدن ۾ (2) فتاوا همايوني، سنڌي، ٻن جلدن ۾ (3) ديوان "مفتون" عربي، فارسي ۽ هنديءَ ۾ (5) فرهنگ طب همايوني.

هنن مان ديوان "مفتون" عربي فارسي ۽ هندي شعرن وارو گم ٿي ويل آهي، باقي ٻيا ڪتاب ليٿو تي ڇپيل ايڪڙ ٻيڪڙ ڪنهن وٽ نظر اچن ٿا. ان

کان علاوه مولانا جا مختلف علمن ۽ فنن تي قلمي صورت ۾ ڪيئي مسودا لکيل هئا. جن جو بہ ڪو نانءُ نشان ڪونہ ٿو ملي.

مولانا جو ڪتب خانو هڪ مثالي حيثيت رکندڙ هو. ليڪن افسوس آهي جو ان جا سمورا ڪتاب، جن ۾ هند، ايران، افغانستان، مصر ۽ ٻين اسلامي ملڪن جا ڪيئي ناياب علمي ذخيرا يا تہ اُڏوهي کائي وئي، يا وري مفتخور ۽ بيعلم رهزن ڪٺي ويا.

اسان جي ملڪ ۾ ڪيڏي نہ ڏارين جي ستم ظريفي ۽ پنهنجن جي بدبختي آهي، جو ڪتابن تي ڏاڙا لڳندا رهن ۽ پونير انهن جي اهميت کي درگذر ڪري صرف مال ملڪيت جي لاءِ پاڻ پتوڙيندا رهن!

مولانا عبدالغفور جي رحلت پنجهتر ورهين جي ڄمار ۾ يارهين تاريخ رمضان جي مهيني ۾، جمعي جي رات، 1336 ھہ مطابق 1918ع ڌاري همايون ۾ ٿي، ۽ کيس جامع مسجد لڳ پنهنجي نامور والد جي تربت جي پرسان دفن ڪيو ويو. اها جاءِ هڪ خوبصورت مقبري جي صورت ۾ هن وقت عام خاص لاءِ زيارت گاهہ آهي.

مولانا "مفتون" کي پٽ جو اولاد ڪونہ هو. تنهنڪري سندس لاڏاڻي کان پوءِ مولانا عبدالباقيءَ کي جو مولانا جو ڏهٽو هو، مدرسي ۽ درگاهہ جو جانشين مقرر ڪيو ويو. ميان عبدالباقي پاڻ هڪ عالم ۽ مفتي هو. هن بہ مولانا جي نقش قدم تي هلندي درس تدريس سان گڏ شرعي فتوائن ذريعي خلق خدا جي چڱي خدمت ڪئي. هن جو انتقال 1383 ھہ مطابق 1963ع ڌاري ٿيو. هاڻ هن درگاهہ جو وارث ميان عبدالباقي جو وڏو فرزند ميان عبدالباري آهي، جو پنهنجي وڏن جي روايت موجب درس ۽ ننگر جي سنڀال ڪندو رهي ٿو.

ڳوٺ جي زميندارن مان سومرن جو خاندان عام هارين جي صورت اختيار ڪري چڪو آهي. باقي سڌاين مان وڏيري مسوخان جو پوٽو در محمد خان ۽ سندس عزيز قريب پنهنجي زمينداري شان سان آباد آهن. وڏيرو درمحمد خان نهايت سچار، مهمان نواز ۽ دلير شخصيت جو مالڪ آهي، جنهن جي دم قدم سان همايون ۾ آباديءَ جا آثار نظر اچن ٿا.

همايون جي نئين دؤر ۾ جيڪي عالم ۽ اديب پيدا ٿيا، تن ۾ هي شخصيتون شامل آهن:

مرحوم حافظ الهورايو سينار، مرحوم مولوي عبدالحليم پيچوهو، مرحوم منظور همايوني، ماستر سراج الدين پيچوهو، ماستر علي گوهر خان سڏايو، حڪيم ميان صدرالدين ۽ راقم نياز همايوني.

مولانا جي خاص ماڻهن مان ميان جلال الدين ۽ راقم جو والد قائم الدين ليکجڻ ۾ اچن ٿا، جن مان پهريون سندس خليفو ۽ ٻيو خدمتگار هو. اهڙيءَ ريت، مولانا جي مريدن مان نواب پير بخش خان سرائي شهداد ڪوٽ وارو ۽ سردار گل حسن خان ڪوسو جيڪب آباد ضلعي وارو، اِهي ٻئي اهل خيَر هستيون ٿي گذريون آهن.

تاريخي قطعا:

علم ادب سان تعلق رکندڙ طبقي جي دلچسپيءَ لاءِ هتي اهي تاريخي قطعا پيش ڪجن ٿا، جيڪي وقت جي عالمن ۽ شاعرن هن تذڪري جي سلسلي ۾ ترتيب ڏنا هئا.

پهريان اهو فارسي قطعو درج ڪجي ٿو، جو مولوي محمد ابراهيم "ناظر" ياسيني ميان محمد يعقوب جي يادگار مسجد لاءِ لکيو هو. هي قطعو اجا تائين همايون، جي جامع مسجد جي اندرين وڏي دروازي تي ڪاشيڪاريءَ ۾ لکيل آهي:

حضرتِ يعقوب آن عالي مقام،
رهنمائي ملتِ خير الانام.
والدِ علامهِ عبدالغفور،
آنک بوده مقتدايان را امام.
در همايون مسجدي تعمير کرد،
خوش نما فرخ لقا دلکش تمام.
بهر تاريخِ بناي پاک او،
گفت "ناظر" ثاني بيت الحرام.
(1253 هجري)

هيو فارسي قطعو خليفي ميان محمد يعقوب جي وفات متعلق آهي. هي قطعو مولوي محمد قاسم هاشمي ڳڙهي ياسين جي مشهور عالم جو لکيل آهي:

حضرتِ يعقوب آن نور الهديٰ سرچشم دين،
کامل و علامہ و فياض، خورشيد زمان.
چونک فيضش بود نورِ هردو عالم باليقين،
"هاشمي" تاريخ او گفتہ: چراغِ دوجهان.
(1273 هجري)

پڇاڙيءَ ۾ فارسيءَ جو اهو قطعو پيش ڪجي ٿو، جو مولانا مفتون جي انتقال تي سردار گل محمد خان"زيب" مگسيءَ جو تحرير ڪيل آهہ.

اِستاذيِ فاضلِ همايون، آن شمس زمان شهاب گيتي،
رُوپوش چوگشت گفت هاتف، پنهان شد آفتاب گيتي.
(1336 هجري)

مولانا مفتون جي شاعري:

منهنجي خيال ۾ مولانا جي شاعريءَ تي تبصري ڪرڻ سان گڏ سندس دور جي شاعريءَ جو مختصر تذڪرو بہ لازمي آهي جيئن ان جي آڌار تي اهو فيصلو آسانيءَ سان ڪري سگهجي تہ انهيءَ دؤر جي سنڌي شاعري سنڌ ۾ فارسي ۽ هندي زبانن جي رائج هوندي بہ ڪيئن پنهنجي روايتن تي قائم رهي.

مونالا جنهن دؤر سان تعلق رکي ٿو ان ۾ ٽالپورن جي آخري ۽ انگريزن جي ابتدائي زماني جا هينيان شاعر شمار ٿين ٿا.

آخوند عزيز الله مٽيارين وارو، جنهن قرآن شريف جو سوليءَ سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيو.

خليفو گل محمد هالائي، جنهن موضوع جي لحاظ کان فارسي زبان جي تتبع بدران نج سنڌي ٻوليءَ، ان جي محاورن ۽ قافين ۾ شاعري ڪئي.

روحل فقير، جنهن صوفيانہ رنگ ۾ ٻين شاعرن جي طرز اختيار ڪرڻ بدران سنڌي شاعريءَ ۾ نئين راهہ ورتي.

ديوان دلپت صوفي، جنهن جي سنڌي شاعري پڻ هڪ مثالي حيثيت رکي ٿي.

پير علي گوهر شاهہ "اصغر"، جنهن سنڌي شاعريءَ ۾ سوز گداز وسيلي بهترين ڪافين جي تخليق ڪئي.

حمل فقير لغاري، جنهن سنڌي توڙي سرائيڪي ٻوليءَ ۾ پنهنجي شاعريءَ جا اڻمٽ اهڃاڻ اُجاگر ڪيا آهن.

مصري شاهه نصرپوري، جنهن جي قادرالڪلامي، سنڌي شاعريءَ جي سونهن ۽ ساک جو درجو رکي ٿي.

سنڌي زبان جنهن جي بنيادي تحريڪ (1299هه مطابق 1852ع) ۾ انگريزن جي ڪوشش سان شروع ٿي هئي. تنهن لاءِ اڳئين دؤر جا اديب ۽ شاعر آخوند عزيزالله ۽ خليفو گل هالائي توڙي پوئين دؤر جا شاعر مولانا مفتون همايوني ۽ مصري شاهه ڇڻ قدرتي طرح پنهنجون ذميواريون محسوس ڪري باقاعدي تحرڪ وٺي رهيا هئا. جنهن جو ثبوت هنن جي نج سنڌي شاعري ۽ ان جي ٺيٺ سنڌي محاورن مان ملي ٿو. هي بزرگ ڌارين زبانن جي پوري ڄاڻ رکندي به پنهنجي ٻوليءَ کي پنهنجي ئي سونهن سُڳند سان سينگاري رهيا هئا. جنهن جو نتيجو اهو نڪتو، جو سنڌي ماڻهن ۾ سنڌي ٻوليءَ جي پرک ۽ پروڙ روز بروز وڌندي ويئي.

اها حقيقت اظهر منالشمس آهي ته مولانا مفتون توڙي انهيءَ دؤر جي ذڪر ڪيل شاعرن روايتي تقليد ڇڏي، سنڌيءَ ۾ ڪافيءَ کي ته اصلوڪيءَ سنڌي صورت ۾ سنواريو، پر غزل کي به ڌارين ٻولين جي تابعداري جو محتاج نه بنايو. جيئن ديوان گل جي غزلن ۽ مصري شاهه جي ڪافين مان واضع آهي. هنن نه صرف سنڌي شاعريءَ کي نين طرزن ۽ خالص سنڌي محاورن سان مالامال ڪيو، پر ان جي موضوع ۽ مضمون ۾ به پنهنجي ماحول جون معنائون پيدا ڪيون.

انهن خوبين کان علاوه مولانا مفتون ۽ ان جي همعصر شاعرن جي ڪلام جي ٻي وڏي خوبي اها آهي ته هنن جي هر سٽ ۾ موسيقيءَ جي سٽاءُ موجود رهي ٿي. جهڙيءَ طرح مصري شاهه شاعريءِ سان موسيقيءَ جو به سرجڻهار آهي، تهڙيءَ ريت مولانا مفتون پڻ شعر سان گڏ موسيقيءَ جي به اُوسر ڪئي هئي. ايتريقدر، جو جتي به ڪنهن شعر جا لفظ موسيقيءَ جو پورائو نه سري سگهيا آهن، ته اتي هن سُرتار کي قائم رکڻ لاءِ "لي ۽ وو" جهڙيون ماترائون اضافي طور ڪتب آڻي ان جي پورائي ڪئي آهي، جيئن هي شعر:

ٻانهڙي آهيان وو دلبر تنهنجي ني ميان،
جاڏي ڪيو يار تاڏي لا....

اها يا مولانا جون ٻيون ڪافيون اهڙيون آهن، جن کي هڪ اڻچاڻ ماڻهو بہ کنهن ڳائڻي جي مدد کانسواءِ آسانيءَ سان جهونگاري سگهي ٿو. انهيءَ ئي نموني اڳين مان جن ٻين شاعرن جون ڪافيون لکيل آهن، سي بہ بنا کنهن استاد جي سريلي آلاپ ۾ ڳائي سگهجن ٿيون. جن جو مضمون توڙي موضوع نج سنڌي ٻولي ۽ محاورن تي مبني آهي.

اهو ڪلام جو دل جي گهراين مان جُڙي ٿو، سو هر ڪيفيت سان گڏ موسيقيءَ جو موجد بہ هوندو آهي. ساڳيو مثال مولانا مفتون ۽ ان جي همعصر شاعرن سان ملي اچي ٿو، جيڪي شرعي عالم هئڻ جي حيثيت ۾ کنهن بہ موسيقيءَ جي ماهر جي مدد تہ حاصل نہ ڪري سگهيا، نہ وري وٽن ڪا راڳ رنگ جي محفل لڳندي هئي، تڏهن بہ هنن جيڪي وايون ۽ ڪافيون لکيون آهن، سي موسيقيءَ جي آلاپ ۾لئي ڪان پري نہ آهن، جيئن تجربو شاهد آهي.

مولانا مفتون جون ڪافيون مضمون ۽ موسيقيءَ جي بناءَ تي هيٺينءَ ريت ترتيب ڏنل آهن، جن ۾ ڪافي ۽ وائي ٻنهي جو اندازو موجود آهي.

(1) پنجن سٽن واريون ڪافيون جهڙوڪ:

ٿل: سهسين ساھ سڪايا ھي وھ واھ،

سهڻي هار سينگار سجڻ دي.

مفتون ويک سينگار سانول دا،

واڻ وچاهون قرقِر ول دا،

مُنهن ماهي دا ويک کي ڳل دا،

نَتڙي وَنگ ورايا ھي وھ واھ،

جيوين نانگ چوڦير چندن دي.....

(2) چئن سٽن واريون ڪافيون، جيئن:

ٿل: آءُ تہ اصل کون آهيان پرين،

پيرن اوهانجي جي پٽي.

تون اچ اسان جي گهَرُ گهري،

آڻي پوان لاهي سِري.

قدمن اوهان جي تي ڪري،

اها ڳالهه آهي مون ڳٽي.

(3) ٽن سٽن واريون ڪافيون، مثال طور:

ٿل: لنو ويئين تون مون سان لايون،

نينهن نه ويڙين توڙ نيايون.

اکڙيون اڙائي دلڙي کسين ٿو،

حال اسان جا ڪين ڏسين ٿو.

تون ته ڪرين ٿو يار وڏايون.

(4) ٻن سٽن واريون ڪافيون هيٺين نموني:

ٿل: عشق اگڻ مون آيو وو ميان،

مچ اندر ۾ مچايو وو ميان،

برهه پورل جو بيحد باري،

سيني اسان جي سمايو وو ميان،

(5) هڪ سٽ واريون ڪافيون هن ريت:

ٿل: روئي گذاريم رات، منن مارن ريءَ،

سڪين سانگين ريءَ.

پلڪ پلڪ ۾ منهنجي اندر ۾، اچي پون اوقات....

فني ڪمال جي نشاندهيءَ کان پوءِ مولانا جي شاعريءَ جا ڪي ٻيا نمونا پيش ڪجن ٿا. جن ۾ سلوڻي سنڌي، مناسب محاورا، وڻندڙ تشبيهون، تجنيس حرفي، جاندار استعارا، ڪنايا ۽ تمثيلون نج سنڌي ٻوليءَ ۾ موجود آهن.

(1) جهانگيئڙن سان وڃي جاليندس،

سور تنهين ڪي سڀ سليندس،

چڏ عمر تون چام -

الو ميان چو باند ڪئي ٿي ناحق باندي..

(2) نينهن وڏو تم اڳ ئي نهوڙي،

ويتر وينين ڪاوڙ جوڙي،

هي ته مناسب توکي ناهه....

(3) يار وڏو ڪو لاتڪ آهين،

ڪين غريبن ڏي تو واجهائين....

(4) منهنجي يار جي حسن جي فوج چڙهي،

جيڪو منهن ۾ آيو، تنهن ساڻ لڙي...

(5) ڪن عشق سندا هن تار ميان،

پهريان مرڻ ڪجو اختيار ميان.

پوءِ پير وجهو انهيءَ يار ميان.

متان پوءِ اتي ارمان ڪيو....

(6) اڱڻ اسان جي يار سچڻ ڪي،

آڻي الله شل لاڙي...

(7) سارو سور اندر جو،

اوريان ڪينڪي عامن...

(8) پاهڻ پير پٿون ڪيا، سور وجايم سونهن....

(9) رمز سنديري ڪيئيءِ ريل روالي

جئن مينهن سنديري جهڪ ميان...

(10) غمزن جون ماري گليلان،

بال بدن جا پگهائون...

(11) صافي بدن بلور جان،

گهمڻي منل جي مور جان...

(12) جويــن تنهنجــو جهــڙ جنســاريون،

غمــزا تنهنجــا گــل گــلزاريون،

رنـگ رتـل دن ريـن...

(13) ووڙ ونــدر ريءَ نــاهي مــون لا

وار کنهــڻ جــي وانــد ڙي...

(14) هــن ســکيل کـي سـک ۾ ميــان لا،

ســال لنگهيــا هــن ســال ڙي...

(15) مهــر منجهــائون مينــدرو ميــان،

پــاڻ پــَــلائيندم پــال ڙي...

(16) پنهنجـي پکـن کـاڻ پيـر تـي سـوريان،

کـــاڻ نـــــ کوتـــــن آءٌ...

(17) کنگــڻ پــائي، بــانهن لوڏائــي،

کيــري وڏائيــــن چنـــد...!

(18) کـنيبون خـوب کڙيـون تـي پٽـن تـي،

نکتيـون سـبزيون صـاف پٽـن تـي،

(19) وڏ ڦــڙي کيــا ڏاڍا وســکا،

ڦــڙيءَ ڦــڙيءَ تــي ڦهکــون ڦهکــا،

چوهون چٽـي پئـي چـاڻ....

(20) هنــدي شــعر جــو نمونــو:

همـــاري يـــار کـــا مکـــڙا

کــلام الله کــي صــورت،

اُســــيکي خنجـــر - ابـــــرو

هيـن بسـم الله کـي صـورت.

سنڌي ۽ سرائيڪيءَ جا ڪي وڏيڪ ۽ وٽندڙ مثال:

(1) ڪڪر ڪڪوريا، بجليون پڙڪيون
بوندان بهاري آيون ڪڙڪيون،
اُتڙا مينهن ملهير!

(2) ڪيئي ابرو تيغ شهيد ڪيا،
ڪيئي ناز مزيند مريد ڪيا،
ريءَ ناٽي ديد خريد ڪيا.
قربان هزارين مان نہ رڳو...

(3) جهالر تنهنجي جهرمر لائي،
جهُومڪ تنهنجي جنگ مچائي،
پانهين هٽي تي پاڻ...

(4) منجهہ ساٽيهہ جي، وسن ٽيون سرتيون،
هن نڏر ڪي ويندين ورتيون،
شال ڏئي اُڏار،
نينديون سور سنگت جا سُويون...

(5) ڪاهہ ڪري ڪنمال تي ڪڙڪا،
بُندڙا پڙڪ ڏيون تا پڙڪا،
ايندي ويندي ڏيون دڙڪا،
پرت پياري ساڻ پئي پئي...

مولانا سعديءَ چواڻي:

سپردم بتو مايہءِ خويش را تو داني حساب - ڪم و بيش را.

مجموعي طرح مولانا مفتون همايونيءَ جي شاعري انهن مڙني، خوبين سان پريل آهي، جيڪي هڪ صاحب طرز شاعر جي شاعريءَ لاءِ ضروري آهن. انهيءَ آڌار تي، جيڪڏهن مولانا مفتون کي سنڌي شاعريءَ جو هڪ قادرالڪلام شاعر ليکيو وڃي تہ اها ڳالهہ ڪنهن بہ صورت ۾ بيجا نہ ٿيندي،

ان لاءِ تہ هيءَ شاعري انهيءَ دؤر سان تعلق رکي ٿي، جنهن ۾ ڪن ٿورن عربي، فارسي ڄاڻندڙ شاعرن ڪان سواءِ باقي سڀ اهي شاعر موجود هئا، جن سنڌي زبان کي پنهنجي نج سنڌي ڪلام سان سنوارڻ بجاءِ ڌارين ٻولين جي شاعريءَ کي وڌيڪ ترجيح ڏني هئي، ۽ هنن جيڪڏهن سنڌي شعر چيو بہ سهي تہ ان ۾ اهو عوامي رنگ ڪونہ هو، جو مولانا مفتون ۽ ان جهڙن ٻين شاعرن جي شاعريءَ مان عالم آشڪار آهي.

حيدرآباد سنڌ

12- جولاءِ 1972ع

نياز حسن قائم الدين همايوني

ڪافي (1)

تنهنجي زلف جي بند ڪمند وڌا،
زندان هزارين، مان نه رڳو،

تنهنجي شاهي دسترخوان مٿي،
مهمان هزارين، مان نه رڳو.

ڪيئي گهايل تنهنجي گهُور سندا،
مخمور غفور سُرور سندا،

تنهنجي نور ظهور حضور سندا،
نگران هزارين، مان نه رڳو.

ڪيئي ابرو تيغ شهيد ڪيا،
ڪيئي ناز مزيد مريد ڪيا،

ريءَ ناٽي ديد خريد ڪيا،
قربان هزارين، مان نه رڳو.

تنهنجي جلوي جمال جي عشوه گري،
ڪيا ملڪ مطيع وسيع وري،

ڇا جن ملائڪ حُور و پري،
حيران هزارين، مان نه رڳو.

ڪيئي نوڪر چاڪر جمع اڪبر،
ڪيئي خادم آهن خاقان نوڪر،

سوين در تنهنجي تي دارا سڪندر،
دربان هزارين، مان نه رڳو.

ماهه لقا محبوب مٺا،
تنهنجي ناز ادا تان جان فدا،

تيا دامنگير امير گدا،
سلطان هزارين، مان نه رڳو.

دلبر پيارا ڪر نُور نظر،
تون تہ سرور عالم جن و بشر،
تو تان قربان تارا شمس و قمر،
”مفتون“ هزارين، مان نہ رڳو.

*

ڪافي(2)

ڪين اچي آرام -
اَلو ميان ڪارڻ مارن جي آهيان ماندي.
سانگيڙا مون ڪي ڳڏ ڳڏيندا،
هيڪل هن ڪي ڪين ڇڏيندا،
شال ٻڌي پيغام -
اَلو ميان هن مٽيءَ جا تيندا ڪانڌي.
ڇڏ بنديءَ ڪي ڇوڙي دستئون،
سانگيڙن ڪي روز اَلستوئن،
ساهه ڪري تو سلام-
اَلو ميان ٻانهي تن جي آهيان هيڪاندي.
جهانگيہ سان وڃي جاليندس،
سور تنن ڪي سيئي سليندس.
ڇڏ عمر تون ڇام-
اَلو ميان ڇو ٻاند ڪئي تي ناحق ٻاندي.
مرڪ مارن جو آهن لويون،
هار سڳر جا وتن پويون،
ڪرڙ ڳنديا تن طعام-
اَلوميان آءٌ تہ انهن جي تيندس پانڌي.
پنّان اسان جون گل گلزاريون،
تڏڙيون هيران تڏڙيون واريون،
اڳي ڏنن انعام-
اَلوميان زور ظلم ڪٽي هتڙي آندي.

مـارون تکيـن تـا منهنجـون راهـان،
درد منجهـون تـا کـن دانهـان،
رک تنيـن جـي مـام-
اُلوميـان کـر نـہ ھھـڙي شير شـهاندي.
"مفتـون" آهـي محـب سـدائي،
تنهنجـي ملـڻ لئـي مـاندو جـائي،
دلڙي اسـان جـي مـدام-
اُلوميان وار نـہ هکڙو ورهہ کان واندي.

*

ڪافي(3)

دوسـت آيـو تـي منهنجـي ديـري،
ڳـڻ تنهـن جـا مـان کهـڙا ڳايـان.
ڏينهـن پريـن پـري تـو لايـا، نيـڻ نماڻـا واهـہ وهايـا،
سـور سـچڻ تـي توکـي سـٽايان.
سخن کيـان تـي ساري سـچوئي، تـو بـن کريـان يـار نـہ کوئـي،
لنـوَ لـُـڏڻ تـي توسـان لايـان.
سـونهن سـچڻ جـي نـور نورانـي، ملـک مسـتانا حـوران حيرانـي،
مـَـت تنهيـن جـو کونـہ پايـان.
برهـہ کيـا هـن پنـڌ پسـارا، نيـڻ نـِمـن تـا جئـن نـارا،
يـار ڀهڳـڻ چئـي چـا تـہ ٻڌايـان.
"مفتـون" چـوي سـائين مـن مسـتانو، برهـہ بيراڳـي درد ديوانـو،
لعـل لبـن تـان گهـوري گهمايـان.

*

ڪافي(4)

قسم توکي تي رب سچي جو،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

نينهن وڌو تم اڳ ئي نهوڙي،
ويتر وينين ڪاوڙ جوڙي،

هي تہ مناسب توکي ناهي،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

سڪندي ٿيڙا سال اسان کي،
ڪانہ مِهر پئي مُحب اوهان کي،

واڳ اسان ڏي يار وراءِ،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پيساءِ.

نوڪر آهيان ناٺ تنهنجي جو،
خيال نہ مون کي حسن ڪنهنجي جو،

نينهن اسان سان توڙ نياءِ،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

عرض ڪيان ٿي توکي رُوئي،
تو ريءَ ناهي منهنجو ڪوئي،

تون تہ اسان کان منهن نہ مٽاءِ،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

در تنهنجي جي آهيان دائي،
پورهيت تنهنجي جانب جائي،

ٻاجھ ٻانهيءَ تون مور نہ لاهي،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

"مفتون" آکي ڏينهن کو ٿيندو،
اڱڻ اسان جي دلبر ايندو،

پرور منهنجي آس پڄاءِ،
ڪولي گهُندڙو پاڻ پساءِ.

*

ڪافي(5)

عشق عجيبن اور اندر ۾،
درد دلبر جو ڏاريون ڏاريان.

قيد قسمت جي آٽي اڙايو،
ڪونہ مون ڪي هو روح ۾ رايو،
هاڻ توهان ريءَ گهڙي نہ گهاريان.

جنهن ڏينهن لاڪون نينهن جو ناتو،
يار لُڏڻ مون توسان لاتو،
تنهنجي پسڻ لئي پيو پڪاريان.

ڪر نہ پرين تون پريت پراٽي،
آءُ تہ آهيان سائين در وڪاٽي،
ساعت ساعت ۾ توکي سنياريان.

خوش گهٽيرو خوب ٿيان مان،
شاديون شهرين ڪاڄ ڪيان مان،
نيڻ ڪٽي جڏهن تو ڏي نهاريان.

درد اندر ۾ جال جکي ٿو،
سونهن سڄن لئي ساهہ سڪي ٿو،
ڪانگ ويٺي آءُ هت اڏاريان.

محب "مفتون" ڏي چو نہ ڏسين تو،
دل ۾ دمدم دوست وسين ٿو،
ڪين وهيل ٿي توکي وساريان.

*

ڪافي(6)

آءُ اصل ڪوڻ آهيان پرين،
پيرن اوهان جي جي پٽي.

تو لنوَ مون ڪي لائي لُڏڻ، آءُ سام تنهنجي هان سڄڻ،
ماندو آهيان خاطر ملڻ، جيڪا وري توکي وٽي.

جڏھن نــاز مــان مــون ڏي ڏٺــيءِ، مــَنڙي اســان جي کــي مــُــٺيءِ،
قلــب اســان جي کــي کــُــٺيءِ ، کـــي کـــامجي کنـــا کٺـــي.
ســـورن جـــو ســـهمايو آهيـــان، تولئـــ ســـچڻ آيـــو آهيـــان،
آءُ در ســـــندو دايـــــو آهيـــــان، تـــون دلبـــرا منهنجـــو ڏٺـــي.
تـــون اڄ اســان جـــي گهـــر گهـــري، آڻـــي پـــوان لاهـــي ســـري،
قدمـــن توهـــان جـــي تـــي کـــِـري، اهـــا ڳالهـــ آهـــي مـــون ڳٺـــي.
”مفتـــون“چـــوي ســـاجن ســـچا، تـــون محـــب آن منهنجـــو مـــَـدا،
ســـيني اســـان جـــي ۾ ســـدا، محبـــت تنهنجـــي آهـــي گهٽـــي.

ڪافي(7)

اٿم سڪ سرير-

آءُ وجـي ڪـِـلندس شـال ڪـرن ۾.

محبـت مسـت مـارن جـي مـَـن ۾،
اُٽـــڻ ســـانگيئڙن جـــي تـــن ۾،
وڏڙم اور اڪيـــــــــــــــــــــــر.

ڪڪـر ڪڪوريـا بجليـون پڙڪيـون،
بونـــدان بهـــاري آيـــون ڪڙڪيـــون،
اُتـــڙا مينهـــن ملهيـــر.

جهـــوڙان جهـــڙن ٻڌيـــون جنســـاريون،
رٿـــن پٽـــن تـــي ٿيـــون گـــلزاريون،
ســـبزن لاٿـــي ســـفير.

گـــاجون گـــوڙ ڏيـــن گجڪـــارا،
ڪوٽيـــون ڪيـــج ڪـــرن چمڪـــارا،
ايـــرن سهســـين ســـير.

جهنـــگ جهـــرن ۾ پـــاٽي پيـــلان،
چـــَران ڏيـــن ٿيـــون روز جـــون ريـــلان،
کـــوَ يـــري تـــر کيـــر.

ڪـــرڙ ڪنـــديرا سنـــگر ســـنواريا،
بــــَـــرپٽن تـــي قـــوڳ قلاريـــا،
نڪتـــا گاهـــــ ڳنـــدير.
محـــب موچـــارا ســـيد ســـچارا،
”مفتـــون“ جـــو تـــون مهـــر منجهـــارا،
ســـات لنگهـــائج ســـير.
*

ڪافي (8)

جنـد جـا جياپـا! جهـاتي جـو پـاتيءِ،
چشمن سان چاڪ وڏءِ چپ چـُـپاتي.
محـــب ملـــڻ لئـــي آهيـــان مســـتانو،
دلبـــر ڏســـڻ لئـــي آهيـــان ديوانـــو،
لنـوَ لنـوَ ۾ لالـڻ لنو جـو ڪـا لاتـي.
شب روز تنهنجون ڏسان تي مان راهان،
دلبـــر ڪيـــان تـــي درد مـــان دانهـــان،
جنهن ڏينهن مون سونهن تنهنجي سڃاتي.
نـالي الهـــ جـــي اچ تـــون اسـان ڏي،
ڪن گوش منهنجو گهٽيرو توهان ڏي،
عشـــق انـــدر ۾ اتـــم اثبـــاتي.
دوســـت دلبـــر لئـــ دوڙان دُڪـــان تـــي،
پرين پسڻ لئي صاحب ســِـڪان تـي،
بي ڪلَ ڪمـن ڪـون دلڙي جـو چـاتي.
دمدم توهان لئـ گهـران تـي دعـايون،
ڪرڪـي ڪوهيـارل ورڻ جـون وايـون،
تـو بـن گذاريـان ڪئـن مـان حيـاتي.
مـون ڪـي نهوڙيـو آهـ نـاز نيڻـن جـي،
مـون ڪـي آ موهيـو سـوز سـڄڻ جـي،
رڳ رڳ ۾ رانـول هنئـي تـم رواتـيءِ

"مفتون" چوي تو دلڙي اسان جي،
ويندي ويچاري ني وات ڪنهن جي،
قندن تنهنجن ۾ آٽي جو ڦاٽي.

*

ڪافي(9)

ٻڌي بيٺيون ڪيڏي خنجر،
سڄڻ آٽي تيو ساٽي.

ڪرشمن جون ڪُهن ڪاتيون، آيو چوگان ۾ چاتيون،
ويون وسري ٻيون لاتيون، ڪندو هينئڙي ڪي حيراني.
ڪيو مڙگن وڏو مارو، ڪنبي ويو تخت هزارو،
لُڏي ويو بلخ بخارو، ڏڪيو ايران توراني.
چڪي چشمن سنديون چوڪان، ڪرن دلڙيون سوين ڪوڪان،
هنجون هارين جئن ماڪان، ڏڪن ڦرڪن جهرن جاني.
ڪنيائن بن سندو پالو، هلي ريو قيل مقالو،
ڏڏي ويو روم بنگالو، پچر پورب پريشاني.
چوي "مفتون" اتو سائين، بندي تي بخش ڪجائين،
مهر جو دست ڌرجائين، دليون جانيون آهيان ٻانهي.

*

ڪافي(10)

نيڻ ڪٽي ڏس اسان ڏي لا، عرض ڪري تي نماٽي.
ويٺي ويٺي ورهه لنگهي ويا،
پيرا پري آءُ مان ڏي لا،
محب ڪري مهرباني.
ٻانهڙي آهيان دلبر تنهنجي،
جاڏي ڪيو يار تاڏي لا،
هيءَ تہ تنهنجي در وڪاٽي.

ريءَ توهان جي سهٹل سائين،
هيءَ تہ وجي يار ڪاڏي لا،
ميري منڊي عيبن هاٹي.
"مفتون" آڪي ڳالهہ اهائي،
آءٌ تہ ڏسان يار جاڏي لا،
تنهنجي پسان تي پيشاني.

ڪافي(11)

ماٹن تنهنجن موهيس سچٹ،
پيڙس پرين تنهنجي پڪي.
منڙيون ڪري ڪي ڳالهڙيون،
دل ڪي وڏءِ تہ دوالڙيون،
ڪنهن ڪوٺ سڪين اهي چالڙيون،
چڏ تون منا! وايون رُسٹ،
اڇي پرچ تون مون سان تڪي.
هار ڪيئي، سينگار ڪيئي،
چوڙي زلف اظهار ڪيئي،
ڪر ڏڙ سسيءَ ڪوٺ ڏار ڪيئي،
تنهنجي ڪندس جهوري جهِچٹ،
دونهون اندر ۾ تو دکي.
راتيون لنگهن مون ورهہ جون،
ويئين وساري دوست مون،
لهہ سار منهنجي يار تون،
ماندي آهيان خاطر ملٹ،
پيهي اڄ منهنجي پڪي.
فاني فراقن مون ڪيو،
ڪو ترس توکي نا پيو،

کر تون منھنجو ھکڙو چيو،
دل کي دلاسو ڏي سچڻ،
ٻانھيءَ متي تورو رکي.
ماڻھو ڏنا مون سڀ کٽي،
توکي کيم اکڙين متي،
ھتڙي ھجان توڙي ھتي،
اٿڻ سدا تنھنجي پسڻ،
جندجان ۾ جاني جکي.
"مفتون" چئي ٻانھون آھيان،
تنھنجي درد ديوانو آھيان،
مجنون مستانو آھيان،
کرکي پرين وايون ورڻ،
راتيون لنگھن تارا تکي.

*

کافي(12)

کر محب نه مون سان ماڻا،
ڏس پاڻ ڏي يار سياڻا.
صورت تنھنجي سچ چند ساڳي، وار ته تنھنجا دل جي واڳي،
اھي ڏند موتيءَ جا داڻا.
دلبر آھيان تنھنجي دائي، ھيرحجت منھنجي نه کائي،
کيئي در تنھنجي تي وڪاڻا.
جاکي جان ويٺي ساريان، ساعت ھکڙي کين وساريان،
ايھي عشق تنھنجي جا اُراڻا.
مھڻا سھڻا سر تي چاتم، ميڙي سيڙي پيارل پاتم،
ڳل ڳچيءَ منجھه ڳھڻا.
"مفتون" چوي آھيان ٻانھي، منھنجي اندر ۾ منھنجا جاني،
تنھنجي درد کيا ھن ٽاڻا.

*

ڪافي(13)

آءُ پريـــت تنهنجـــيءَ ۾ پريـــن،
پلپـــل آهيـــان فـــاني فـــدا.

سـچڻا تنهنجـــو ســـائل آهيـــان، تنهنجـــي متئـــون مـــائل آهيـــان،
عـــاجز گهٽـــو ڪـــاهل آهيـــان، تـــون مهـــر ڪـــر مـــون تـــي ســـدا.
محبـــوب ٻيـــا ڀـــي ملـــڪ ۾، آهـــن گهڻيـــرا خلـــق ۾،
تـــون آن جيئـــن چنـــڊ فلـــڪ ۾، مڙنـــي ســـندو آهيـــن مـــدا.
نيڻـــن ســـندا نـــاوڪ ڪيئـــي، هينئـــڙي اســـان جـــي ۾ هنيئـــي،
ســـوين خـــون تـــان پلئـــه پيئـــي، مـــاري ڪيئـــي ســـڀ ڪـــي فنـــا.
دلڙيـــون تنهنجـــي درگاهـــه تـــي، دانهـــان ڪـــرن ٿيـــون دانهـــن تـــي،
ســـڀ قيـــد ڪيـــون تـــي راهـــه تـــي، اُٽـــي ونـــگ وارن جـــا وڏا.
تـــون آن ســـچڻ ســـردار مـــون، دلبـــر منـــو منتـــار مـــون،
هـــت ڪيـــنءَ وهـــان هـــڪ ڏارمـــون، جـــاني جڙيـــل تـــو ڪـــوئن جـــدا.
"مفتـــون" محـــب آهـــي مـــدام، تنهنجـــي غلامـــن جـــو غـــلام،
ڏس تـــون پريـــن مـــون ڏي تمـــام، خنـــده خوشـــي ٻهـــرِ خـــدا.

*

ڪافي(14)

مـــون کـــي محـــب ڪيـــو مســـتان، وو-
انهـــي مرڪـــي ڏســـڻ ســـان.
هـــوش کســـيو تـــي منهنجـــي هتـــن کـــون،
حـــال ڪيـــو تـــي حيـــران، وو-
انهـــي ٺهڪـــي ٺـــلڻ ســـان.
درد انـــدر جـــو توکـــي ٻڌايـــان،
دوســـت ڪيـــو تـــي ديـــوان، وو-
انهـــي مرڪـــي ملـــڻ ســـان.
دردونـــدن کـــي دلبـــر منهنجـــا،
ڪَـــشي هنيـــا تـــي کـــان، وو-
انهـــي ڏوران ڏســـڻ ســـان.

ڏاڍ ڪرين ٿو، ڪين ڏرين ٿو،
ٻڙڇيون هٽين ٿو ٻان، وو-
انهي هوري هلڻ سان.
"مفتون" آکي يار ڪيو ٿي،
نينهن پنهنجي جو نشان، وو-
انهيءَ چال چلڻ سان.

ڪافي(15)

جان ويس پئي واٽ سان، دلبر اچي سامهون ٿيو،
هوش ڪان بيهوش ٿيس، لالڻ جڏهن پاتو ليو.
قد هئس سهٽو سڌو، جنهن تير جاني ماري وڌو،
هڪ جلوي سان جڳ ڪي ڳڌو، هئس منهن جيئن روشن ڏيئو.
زلف منهن تي هئس ڪليا، ها مشڪ عنبر سان مليا،
سي چير وانگي پئي چليا، ڪنهن ناز سان ٿلندو ويو.
عين آهوءَ جيهڙا، تن جا سلامي ڏيهڙا،
ڪيان وصف تن جا ڪيهڙا، جن روح ڪي ريهي نيو.
منهن هو سڄڻ جو حور جان، صافي بدن بلور جان،
گهمٽي مثل جي مور جان، تنهن پي چريو مون ڪي ڪيو.
عشق مجنون ڪي جيئن، "مفتون" ڪي آهي تيئن،
جاني منهنجا تون شل جيئن، پاهت منهنجو تو سان پيو.

*

ڪافي(16)

مون ڪي ناز مثل جي مٺو مٺو،
جڏي نيٽين نهاريو جودؤن جاني.
درسن تنهنجي دود دڪايو،
صبر قرار آرام وڃايو،
مون ڪي بال برهه جي ڪٺو ڪٺو.

اڪڙيون عجيبن جيءَ سان جڙيون،
قلب اسان جي قابو ڪڙيون،
اسان سوز سچڻ جو ستو ستو.
حسن تنهنجي جو تاب تکيرو،
دوست دلين ۾ ڪيڙو ديرو،
اهو قت قٽين جو قتو قتو.
زلف زنجير سڄڻ جا ڏٺاسي،
ور واسينگن جي جو چڙهياسي،
هاڻي قيد تہ ٽيڙو ڪٿو ڪٿو.
ناز منجهوءُ جڏي نيڻ جو چاتي،
”مفتون“ ڏي دلبر ديد جو پاتي،
مون تي مينهن مهر جو اُتو اُتو.

*

ڪافي(17)

سڪ تنهنجي ۾ سردار،
واٽ نهاري مان ويهي ويهي.
محبت تنهنجي ڪوڙيون ميخان،
يوسف جئن منجهہ زليخان،
تانگهہ تنهنجيءَ جي تنوار،
جيءَ جُٺي ۾ پيئي پيئي.
راز تنهنجي جون روح ۾ ريلان،
مجنون ڪي جئن مست ڪيو ليلان،
عشق سندي الغار،
دل اسان جي ريهي ريهي.
لنوَ سيفل ڪي بديعل لائي،
تخت جڏي تان ٽيڙو توائي،
ٽيڙو تيرت تيار،
ڪار وجي ٽيس ڪيهي ڪيهي.

"مفتون" هينئڙو تو ٻن ماندو،
الهه اسان وٽ توکي آندو،
لٿڙا غم غبار،
شاديون آيون پيهي پيهي.

*

ڪافي(18)

لاتي عشق اوهان جي لوري،
لُٽي دوست نيوَ دل زوري.
سونهن سِڄڻ جي نُور نوراني، پروان پَنيون پاڪ پيشاني.
ڏند صاف سڄڻ جا بلوري.
زلفان تنهنجون آهن عنبر، چشمان تنهنجون ساڳي خنجر،
ڪي چاڪ وجهن ٿيون ڪلوري.
آءٌ ته گڏجي ڏينهن گذاريون، ڳالهيون ڳرهي دلڙي ٺاريون،
اها رات وڇوڙي جي گهوري.
سڪ اوهان جي ڪين لهي ٿي، سهڻل سائين روز رهي ٿي،
جيءُ جان جُٺي منجهه جهوري.
"مفتون" آ ڪي ڪر احساني، آءٌ ته اصل ڪون دلبر جاني،
آهيان ٻَڌڙي اوهان جي ڏوري.

*

ڪافي(19)

ڪدي ڪاتيون ڪرشمن جون،
ڪيو ٿي يار قرباني.
ساهه سڪي تو لئي سائين، واڳ اسان ڏي ورائين،
مهر مون تي تون ڪجائين، آءٌ ته آهيان ٻڌي ٻانهي.
دوست آئين منهنجي ويڙهي، جيءُ ڪسيوئي ريءَ جهيڙي،
روح نيوئي يار ريڙهي، ٻُت منهنجو ڪيو بيراني.

دل سچڻ توکي ساري، | کونه گهڙي دم وساري،
محب وڏ موں کي ماري، | هنيون کيءِ حيراني.
”مفتون“ آهي مدامي، | در تنهنجي جو سلامي،
تنهنجي مجي اتس غلامي، | محب متا منهنجا جاني.

*

ڪافي(20)

تن ۾ آهي تار، مارن ملڻ جي.

ملڪ مارن جي ماڳ ملهاريا،
ڦوڳ ڦلاريا، سنگر سنواريا،
گاهن کيا گلزار.

پٽان پلاريون بيحد بهاريون،
آٽن اجڙ کي هر دم اُتاريو،
چوقير پهنوار.

ٽامان ٽلن ٽيون سگر سنديريون،
اَٽن اجڙ کي اجڙو اُلڪيريون،
ڏنوڙن سندا ڏار.

سانگي سچارا سهٽا سيباٽا،
جن جا سونهن تا پٽن تي پاٽا،
لڳڙي اتم لار.

محبت سانگين جي سدائين ساريان،
هڪڙي گهڙي ريءَ مارن نه گهاريان،
سهٽي اتم سار.

”مفتون“ محب کي دمدم تو ساري،
ويچارو نماڻو گهڙي ڪئن گذاري،
دلبر بنان ڏار.

*

ڪافي(21)

غمــزن تنهنجــن گهمســـان ڪيـــو،
مــاري ملــڪ دلين جــو ويــران ڪيــو.

مــاري ڪــان ڪمــان ڪنيــون تــہ وتــن،
وجــي بــر ۾ تيــر تڪـــا تـــہ هڻـــن،
چانگــا هــرڻ شــڪار ڪيــو تــہ اچــن،
مــون کي قتــل تــہ ابــرو ڪمــان ڪيــو.

منهنجي يار جي حسن جي فوج چڙهي،
جيڪــو منهــن ۾ آيــو تنهــن ســاڻ لڙي،
ڪــاري ڪبري پئي آهــي سڀ ڦڙهــي،
انهـــيءَ فـــوج وڏو نقصـــان ڪيـــو.

ڪـــُـن عشق سندا هــن تــار ميــان،
پهريــان مــرڻ ڪجهــہ اختيــار ميــان،
پــوءِ پيــر وجهــو انهـــيءَ پــار ميــان،
متـــان پـــوءِ اتـــي ارمـــان ڪيـــو.

اڄ يـــار ســـجڻ ســـينگار ڪيـــا،
چـــوڙي دام زلـــف جـــا تيـــار ڪيـــا،
مينــدي مشــڪ مســاگ نگــار ڪيــا،
اڇــي جــان جــُـشو قربــان ڪيــو.

سڪندي سال تيا هــن يــار مــون کــي،
تولئي ڏک ڪئيندي دلــدار مــون کــي،
تنهنجــو عشــق آهــي اظهــار مــون کــي،
اڇــي”مفتــون“ متــي احســان ڪيــو.

*

ڪافي(22)

تنهنجي پسڻ لئي آءُ پِير پچايان،
ڏينهن گهٽيرا مان لچندي لنگهايا.

تو بن ٿيڙس ڪين آرامي،
رات اسان جي وَيڙي وهامي،
نار نيڻن جا مان نِت وهايا.

در ڌڻيءَ جي گهريون مان دعايون،
شال تہ ايندم واڳ ورايون،
سوال اسان جا ٿيندا سجايا.

جنهن ڏينهن لاڪون ڪيڙو پاسو،
ڪين مُڪو تي دَڙ دلاسو،
تو تہ اسان لئي مچ مَچايا.

شال اسان ڪون ڏور نہ ٿيندين،
اگڻ اسان جي پلپل ايندين،
لطف ڪندين ڪي سرس سوايا.

اصلئون آهيان تنهنجو پانهو،
حسن تنهنجي تي محب مستانو،
رمزن تنهنجي ڪي رنگ رسايا.

"مفتون" آ ڪي محب جو ايندو،
اگڻ اسان جو باغ جو ٿيندو،
پير جڏهن هت يار گهمايا.

*

ڪافي(23)

ڪي ناز ڪيون لنوَ لائين ٿو.
لنوَ لايون پاڻ ڪدائين ٿو.

ڪٽي خوني ڪُهڻ ڪٽاريون،
يار وجي ٿو ناحق ماريون،

رت عاشقن جي يار هاريون،
هٿ مينديءَ ساڻ رڱائين تو.

ڪي تہ عاشق تو يار ترائين،
ڪي تو جئارين ڪي تو مارائين،
ڪي تہ سڏائين ڪي تہ ڦرائين،
ڪي سوريءَ سر تہ چڙهائين تو.

ساڻ حڪم جي ساھ ڪسيو تي،
وعدو ملڻ جو ڪونہ ڏسيو تي،
حال اسان جو ڪين پسيو تي،
سر عشاقن حڪم هلائين تو.

دلبر آهين دل جو جاني،
ڪونهي تنهنجو جڳ ۾ ثاني،
دلڙي ڪئي تي يار ديواني،
منجهہ روهن يار رلائين تو.

”مفتون“ آهي در جو دايو،
تنهنجي خاطر يار سڪايو،
تو تہ اسان سان نيهڙو لايو،
ڪي بار برھ جا بڇائين تو.

*

ڪافي(24)

شال ڏينديس دلداري،
محب اسان کي ملڻ جي.

هير حجت ناهہ وو دلبر توسان وو،
نانءُ ڏٺي جو تي باري،
ڳالھ چئجانءِ ڪا اچڻ جي.
ننڊ نيڻن کي وو بلڪل ناهي وو،
ڪيئن ڪري هيءَ ويچاري،
جاءِ نہ آهي پڇڻ جي.

تـــوڏي تڪينـــدي وو رات وهـــامي وو،
پلـڪ ڏڪـي مـان گـذاري،
وائــي ڪــيج ڪـــا ورڻ جـــي.

لالـــڻ توڪـــي وو لائـــق نـــاهي وو،
اهـڙي ڪـر نـه هيڪـاري،
ڳالهـــه نـــه انهـــن چـــوڻ جـــي.

ڏي ڪـو دلاسـو نـي وو محب "مفتـون" ڪـي وو،
آهـــي گهڻـــو بيقـــراري،
ســـڪ اتـــس تـــو ســـڄڻ جـــي.

ڪافي(25)

جـڏي نيـڻ ڪٽـي تـه نهـارين تـو،
هـي مـاڻهون نـاحق مـارين تـو.

ڏينهـن لنگهـي ويـا ڪينيڪـي آئـن،
ڳالهـه اچـڻ جـي ڪانـه ٻڌائيـن،
دل کـي دلاسـو ڪونـه ڏيـارئين،
ڪـا تـه ڪـاوڙ دل ۾ يـر ڌاريـن تـو.

عاشـــق تنهنجـــا وتـــن ويڳاڻـــا،
ڪـي تـه گهمـن محـب مسـتانا،
ڪـي تـه قـرن تـا دوسـت ديوانـا،
جـڏي صورت سهڻي سـينگارين تـو.

ســـڪ اوهـــان جـــي دل ۾ آهـــي،
روز اوهـــان ڏي بيٺـــي ســـاهي،
ڪـاڻ تـــه هرگـــز توڪـــي نـــاهي،
يـلا ڇـا لئـي غريـب وسـارين تـو.

سـاڻ ڪلـڻ جـي خـون ڪريـن تـو،
ظـُـلم ڪرڻ ڪون ڪيـن ڏريـن تـو،

سر اسان جي يار چڙهين تو،
کي کانَ کنيو تہ اُلارين تو.

"مفتون" آکي سهجون ساري،
دوست لڳي هان تنهنجي لاري،

آءَ سچڻ تون منهنجي اُتاري،
ڇو عرض منهنجا الا تارين تو.

*

ڪافي(26)

پرين منهنجي جا پار وو يار،
پروان پنيون نيڻ خماري.

اڇي وڄي ٿهڪندو ميان لا،
باغون باغ بهار،
ڪل گهٽيون ٿيون گلزاري.

صدقي صدقي کيان تي ميان لا،
قدم قدم تون ذار،
جان جُشو هيءَ جند ساري.

مستَ پرينءَ جي کونهي ميان لا،
حوران پائن هار،
توڙي پريون کن دلداري.

مرڪڻ منڙي محبن جي ميان لا،
لاٿي تند تنوار،
پاٿي اکين جو تيو جال جاري.

"مفتون" ڏي ني وومهر منجهارون ميان لا،
نيڻ کٺي تہ نهار،
زور نٿي، اٿي منهنجي زاري.

*

ڪافي(27)

ذڪــــر ذاتـــــي ســـيو فـــائق،
ســــــندو فرقــــــان ۾ آيـــــو.

ڪٽـــي زلفـــن ســـنديون ڦـــاهيون،
آيـــون ميـــدان ۾ ڪـــاهيون،

ويـــون وســـري بيـــون وايـــون،
جـــــڏهن امڪـــــان ۾ آيـــــو.

چٽيـــون برهـــن ســـنديون بحريـــون،
ڏيـــن لمڪـــا ڪـــرن لهريـــون،

ڳـڏيون هـــن گوشـــت ۾ گـــَـهريون،
جـــو دؤن جـــولان ۾ آيـــــو.

لڳـــو تـــم نينهـــن نيشـــانو،
گهمـــان تـــو مـــرد مســـتانو،

ڳـــڏو تـــم مســـت ميخـــانو،
عجـــب جهـــان ۾ آيـــــو.

پريـــن "مفتـــون" ســـان پرچـــي،
رهـــي وچ رات ڪـــا ســـرچي،

ســـنڌءِ ويـــراڳ ۾ ورچـــي،
گولـــو گهمســـان ۾ آيـــــو.

*

ڪافي(28)

مـــاهي يـــار مثـــل دل - جـــاني!
جنهـــن نينهـــڙو لايـــو زور ســـان.

نـــازن تنهنجـــن واه جـــو ڪيـــڙي،
دل اســـان جـــي ديوانـــي،
ريهـــي ريهـــي ڏاڍڙي آور ســـان.

دوستـــ جـــو درســـن اڄ ڏنوســين،

ســير ٿيـــو ســـــلطاني،

جـــڏهن ٿياســـين مقـــابل مـــور ســـان.

بونـــدان برهـــ جـــون آٽـــي مـــالڪ،

ابـــــر جئيـــــن آسمــــاني،

تيئـــن ســـو لتيـــون گهنگهـــور ســـان.

”مفتـــون“ آ كـــي مـــولا ميلـــي،

يـــــار ســــچو ســـبحاني،

ڏســـي نيـــڻ پريـــا نـــت نـــور ســـان.

ڪافي(29)

نـــــــازن وڏمر نـــــــــــــــــهوڙي،

عشـــــق جـــــي كيہـــــر كٿيـــــان.

ديـــدن تنهنجـــن ڏاڙو كيـــڙو ميـــان،

هوش اسان جـو لــُــٽ ۾ ويـڙو ميـان،

قـــــــٽ وڏءِ يـــــــار قـــــــوڙي،

محبـــت تنهنجـــي كيئـــن مٺيـــان.

اصـــــل اول ۾ ڏيئـــي دلاســـــو وو

هـــاڻ كريـــن تـــو يـــار تـــون پاســـو وو،

جـــــاڙ كيئـــــي يـــــار جـــــوڙي،

ڳـــالهيون تـــي ڳايـــان ڳـــچ ميـــان.

”مفتـــون“ چئـــي نينهـــن نيـــائج لا،

كلـــي اســـان ســـان يـــار ڳالهـــائج لا،

تنهنجـــي عشـــــق وڏڙم جهـــــوري،

ســـــور مٿـــي تـــي مـــان ســـنيان.

*

ڪافي(30)

غمـــــزن مـــــاري گليـــــلان،
بـــال بـــدن جـــا پڳـــائون،
برهـــ بڇيـــون هـــن بـــاهيون بـــاهيون.

نـــازن نخـــرن دل اســـان جـــي تـــي،
پلپـــل ڪيـــڙون اُليـــلان،
مـَـــن اســـان جـــو مـــُـلهه ڳڏائـــون.

بونـــدن برهـــن وو روح ريـــذل تـــي،
پـــاڻ ڪيـــون هـــن پهيـــلان،
ونـــــگ ورائـــــي وڏائـــــون.

نيـــڻ نماڻـــا نـــي وو پريـــن پيـــاس ي،
تـــاڙان ڏئـــي ڪـــي طفيـــلان،
يـــــار ڪـــــي ڳولـــــي لڏائـــــون.

ڏورئون ڏسڻ لئي ني وو مار نہ مون ڪي وو،
ڪـر نـہ وهيـل تـون اويـلان،
آءُ تـــون ســـڄڻ ســـنجهہ صبـــاحون.

"مفتـون" آ ڪِـي نـي وو مڙگـن تنهنجـن وو،
ميخان ڪٽي ڪي جو سيلان،
هينئـــڙي اســـان جـــي هنيـــائون.

*

ڪافي(31)

رُخ رنگـــي روشـــن رعنـــا، ڳـــل ســـرخ سمـــن ســـلطانا،
شمس قمر آهي سونهن سـڄڻ جي، حـــوران تيـــون حيرانـــا.

نيـــڻ ســـڄڻ جـــا نـــازڪ نرگـــس،
هـــت ڪيـــائون ميخانـــا،
پيتيـــون وتـــن تـــا پـــر پيـــالا،
مســـت گهمـــن تـــا مســـتانا.

مژگـان سـچڻ جـون شـوخ شـڪاري،
نـــت پچـــن نيشـــانا،

خونـــي خنجـــر ڪهـــن ڪٽـــاريون،
بڙڇـــون هڻـــن تيـــون بانـــا.

ڏنـــد آهـــن دلبنـــد ســـچڻ جـــا،
صـــاف چٽـــا دردانـــا،

هيـــرا لعـــل جواهـــر موتـــي،
در ســـندا هـــن پانهـــا.

زلـــف مٺـــل جـــا نـــانگ نســـورا،
درس وتـــــن ديوانـــــا،

ڏنـــگ هڻـــن تـــا ونـــگَ ورائـــي،
مـــوت مـــارين مردانـــا.

لـــب لـــڏڻ جـــا آهـــن لالا،
يـــاڪ يـــاقوت يگانـــا،

بـــت بهـــاريون وتـــي ســـينگاريون،
ســـرو ســـهي ســـبحانا.

"مفتـــون" آکـــي خـــاطر تنهنجـــي،
دوســـت منـــا دل جانـــا،

ســـر مٿـــون مـــان ســـاجن ســـٽيا،
لـــوڪ ســـنين جـــا طعنـــا.

*

ڪافي(32)

جلـــوو ڪـــري جـــولان، لـــوڏ لالـــڻ جـــي رنـــگ لايـــو.
جهـــالر تنهنجـــي جهرمـــر لائـــي، جهومـــڪ تنهنجـــي جنـــگ مچـــائي،
بـــانهين هڻـــي تـــي بـــاڻ.
بولـــو بـــار رکـــي تـــو بـــاري، نـــت ڪـــري تـــي نـــاز ڏهـــاڙي
ســـڳيون نيـــن نـــه ســـاڻ.

تن تعويذن قيد ڪرايو، لـُڪڙي اسان جو عقل لٽايو،

ڪنڌي هٽي تي ڪان.

منڊيون ڪن ٿيون مرڪي مارا ويڙهه ڪري ٿو نانگ جان وارا

هسي ڪيو حيران.

ڇلا ڇوهه ڪرن ٿا ڦهري، ڇوڙا ڇال چلين ٿا ڇهري،

منگلن ڪيو مستان.

ٻانهن رکين ڪيو مانتي مارو، ڪنگڻن ڪيڙو ڪينڪي ٿارو

ٻندڙن ڪيو بيران.

چوٽي ڦل سائين فڪر ڦٽايو، رکڙين ڪونه رکيو ڪجهه رايو،

دستين ڪيو ديوان.

ڪڙين سندا قوس ڪشائين، گز گليلان ڪولي هنيائين،

”مفتون“ ٿيو نيشان.

ڪافي(33)

پور پون ٿا پلپل يار، دوست اچي ڏيو ڪا دلداري،

آهه اندر ۾ اور اوهان جي،

ڪر نه پري تون پورهيت پنهنجي،

تي نه ڏوهڻ ڪون ڏار،

ڪول ڪجاڻ هيءَ ته ويچاري.

نينهن نِڌر سان جنهن ڏينهن لاتئي،

پيچ پِرت جو پيارل پاتئي،

ڪين اچي تو قرار،

برهه ڏئي وئين برسر باري.

ڇڏ سڄڻ تون جال جدائي،

ڪر ونهيل ڪا ورڻ جي وائي،

مل اچي منٺار،

ڪر نه محب تون مون ڪي مياري.

صورت تنهنجي ساهہ سيباڻي،
صحبت سڄڻن دل کي ڀاڻي،
ڏيئي دلاسو دلدار،
مَن منهنجي جي لاهہ مونجهاري.
دلڙي ويچاري ڪري ٿي دانهون،
در ڏٺيءَ جي دمدم آهون،
شال چڱي ڪنهن وار،
ملندو مون سان هوت هزاري.
”مفتون“ آکي وو محب موچارا،
محبت تنهنجي ڪيڙا پسارا،
لهہ اچي ڪا سنيار،
يار زور آور مچ ڪا زاري.

*

ڪافي(34)

حسن تنهنجي ۾ هيڪاريون،
ساهہ سوين هن سِڏاڻا

تنهنجي اچڻ لئہ ني وو ڏک جو ڏوريم وو ميان،
راتيون ويهي مون گذاريون،
آءُ سڄڻ تون سياڻا.
يار جدائي ني وو جنهن ڏينهن ڪيڙءِ وو ميان،
مون کي وئين يار ماريون،
هاڻي نہ ڪر محب ماڻا.
دمدم ڏجانءِ ني وو دل منهنجيءَ کي وو ميان،
دوست اچي دلداريون،
هي تہ تنهنجي در وڪاڻا.
نازن نيڻن ني وو دوست دلبر جي وو ميان،
آڻي ڪيا هن چوڏاريون،
تَن منهنجي ۾ ٽڪاڻا.

آهـــ مدامـــي نـــي وو "مفتـــون" وٽ نـــي وو ميـــان،
ســـونهن ســـهڻي كـــي ســـينگاريون،
شـــاديون كريـــان شـــكرانا.

*

كافي (35)

اڄ ابـــاڻي پـــار، منهنجـــا نيـــڻ نهـــارن رويـــون.

عيـب ابـاڻن پـٽ پوشـاڪان، كينءَ عمرتون آنديون اسان كان،
پـــٽ ســـندا پنهـــوار، لوڏيـن لاڏ منجهـائون تـا لويـون.
منجھ ساٿيھ وسن تيون سرتيون، هـن نـذر كـي وينديـون ورتيـون،
شـــال ڏئـــي آڌار، نينديون سور سنگت جا سـويون.
جهالر جهومـڪ كنيكي پايان، ٻانهين تنهنجـي ٻاهـ تـي پايان،
ســـرتين جـــا ســـينگار، پـاڻن هـار سـگر جا پويـون.
كـاڻڻ تنهنجـا لاڻـن لـوري، ميـوا تنهنجـا جـيءَ جـي جهـوري،
ســـانگيڙا ســـردار، كـاڻن كـر لَـسي سـان لويـون.
چاشني تنهنجي كيـن چكان تـي، كنـڌ ۾ كيـر نـہ وات ركـان تـي،
ٻاجهـــ پريـــا ٻكـــرار، اڄـن كيـٽ كنيـن جـا كوهيـون.
"مفتـون" آهـي سـهڻل سـائين، سـك تنهنجـيءَ ۾ يـار سـدائين،
مهـــرَ كـــري منتـــار، وڄ داغ دليـــن جـــا ڌويـــون.

*

كافي(36)

مُـــحبن ســـاڻ ملائـــي،
مولا مون كي ملك كيڇن جي.

وڇڙي ڏينهن نـي وو تيڙا ميان لا، پنهـــل ڏي پهچـــائي،
سچا سگهڙو ساٿ سڇڻ جي.
ماندي آهيان محبن لئي ميان لا، روهـــن ۾ نـــہ رلائـــي،
پـوان وچـي در ڏٿيـن جـي.

گھوري گھوري وو وجان ني ميان لا، جنــــدڙي جـــــان ســــيائي،
متئـــــون ذات جتـــن جـــي.

آيا سور ني وو سامهان ميـان لا، مـــون کـــي لـــَــــک لنگهـــائي،
رکنديـــن ڏنهـــن ڏکـــن جـــي.

موگو کيڙو ني وو وچوڙي ميـان لا، چـــــوريءَ کـــــي مرَ چتـــــائي،
سـيد سـهڻا پنـڌ پڻـــن جـي.

”مفتون“ چوي ني وو مهر مون ميان لا، راحــــــــم رب رســــــــائي،
مـــون کـــي پـــار پريـــن جـــي.

*

ڪافي (37)

جـــڏهن يـــار نيڻـــن ســـان ڏنـــو، مـــون کـــي کنـــائين نـــاز ســـان،
منـــڙو منهنجـــو موهـــي ڳڏائيـــن، ســـرندو وجـــائي ســـاز ســـان.

پـــاڻهي پريـــن پيـــاري اچـــي، مـــون کـــي هتـــي پرچـــائيو،
دل کـــي دلاســـا کيتـــرا، دلبـــــر ڏنـــــا آواز ســــان.

نيڻـــــن نمـــــاڻن ســـــنيهڙو، لاتـــو اچـــي توســـان ســـڄڻ،
کنهـــن قيـــد قســـمت جـــي ونـــي، بلبـــــل اڙايـــــا بـــــاز ســـــان.

پـــروان ســـڄڻ جـــون ســـوهڻيون، محـــراب مســـجد جـــا کـــديون،
عاشـــق تينـــدا تنهـــن ۾ آهـــن، مشـــغول پنهنجـــي نمـــاز ســـان.

اڄ رات جـــــو آئـــــي ســـــڄڻ، مـــون کـــي ننـــڊئون جاڳـــائيو،
ريهيـــو اچـــي ريبيـــو مـــون کـــي، راول منـــي کنهـــن راز ســـان.

”مفتـــون“ چـــوي محبـــت گهڻـــي، محبـــن ســـندي آهـــي انـــدر،
عاشـــــق تينـــــدو منتهـــــي، پـــورو پنهنجـــي آغـــاز ســـان.

*

ڪافي(38)

ڏي تـون اچـي هـت يـار پيـارا،
دل ڦٽـيءَ کـي کـا دلـداري.

جـي لڪـان ٿـي سـوز اوهـان جـو،
قلـم سـڙي ٿـو يـار اسـان جـو،
تون تـہ ڏئـي وئيـن محـب مونجهـاري.

جـي ٻهـان ٿـي ٻهـڻ نـہ آوي،
جـي سمهـان ٿـي سمهـڻ نـہ آوي،
پـوءِ ڪـري ڪيئـن هـيءَ ويچـاري.

يـار زور آور ڏاڍ ڪـري وئيـن،
هـن ڏوبـڻ کـي ڏوڙ ڏري وئيـن،
ڪانـہ مجيـن ٿـو منـت زاري.

ڪيـن جئـان ٿـي ڪيـن مـران ٿـي،
جهوريءَ تنهنجي منجهہ جهُـران ٿـي،
نـار نيڻـن جـا آهـن جـاري.

بـادل وانگـي اکڙيـون وسـن ٿيـون،
واٽـان تنهنجـون وينيـون ڏسـن ٿيـون،
شـال تـہ پسـنديون هـوت هـزاري.

”مفتـون“ آکـي عشـق نـہ لايـو ٿـي،
هـي تـہ اسـان ڪـاڻ مـچ مچـايو ٿـي،
مـاٺن تنهنجـن آهيـان مـاري.

*

ڪافي(39)

مجنـي وانگـي مسـت موالـي.
حسـن سـڄڻ جـي ڪيـڙو مـون ڪـي.

سـونهن سـڄڻ جـي نـور نورانـي،
منهنجـي ليکـي يوسـف ثـاني،

قد سڌو ٻي پاڪ پيشاني،
ملڪ حسن جو مالڪ والي.

حسن تنهنجو مان ڏٺڙو جاڪون،
ٻانهو ان جو تيڙس تاڪون،

چوءِ پرين تون هاڻي چاڪون،
ڏور وسين تو خود خيالي.

يار وڏو ڪو لاتڪ آهين،
ڪين غريبن ڏي تو واجهائين،

ڏاڍ ڪري مسڪين مارائين،
ڪيئن سڪين تون يار هي چالي.

خواهش خوشيءَ سان هيءَ نماڻي،
در تنهنجي تي دوست وڪاڻي،

ٻانهن تنهنجن جي آهيان ٻانهي،
وار نہ تنهنجي ورهہ ڪون خالي.

رک پرين تون اسان ڏي رايو،
نيڻ ڪٺي مون ڏي واجهايو،

"مفتون" آهي تنهنجو سڪايو،
سر تنهنجي جو دلبر سوالي.

*

ڪافي(40)

توڙي آهيان بدڪاري وو،
نيث پنهل تنهنجي موهي آهيان.

يار پرين جي ٿينديس اوطاقي،
وڃي منائيندس سڄڻ ساڳي،

وڃ ڳچي گهت ڳاري وو.

در دلبر جي دونهون دڪائيندس،
راتيان ڏينهان سوز سٺائيندس،

زاري ڪري سوءِ واري وو.

جنهن ڏينهن لاڪون اکڙيون اڙايم،
ڪري بسم الله سر تي چايم،
بار برهه جو باري وو.
درد تنهنجي ۾ منهنجا دلبر،
واهه وهن ٿيون هنجون هر هر،
جيئن وهي تي بيگاري وو.
جوش تنهنجي ۾ منهنجا جاني،
”مفتون“ کي آهي ڏاڍي حيراني،
شال ڏينديئن دلداري وو.

*

ڪافي(41)

تنهنجي برهه بيرانڙي ڪئي ڪئي.

ڪاهه ڪري ڪنمال تي ڪڙڪا، بُندڙا پڙڪ ڏيون تا پڙڪا،
ايندي ويندي ڏيون دڙڪا، پرت پياري ساڻ پئي پئي.
گهڻگهڻ گهڻڪن گهنگهرو گبارا، پاڻ ڪرن تا پنڌڙا پسارا،
سِر عشاقن ڪرن ڏارا، وائي تنن جي وَئي وَئي،
چيريون چلڪ ڏيون تيون چلڪا، باهيون پڙڪ ڏيون تيون پرڪا،
منديون مند پڙهن تيون ملڪا، قيد ڪيا تن ڪئي ڪئي.
”مفتون“ آ کي محبت آئي، يار اوهان ريءَ وائي وجائي،
محب اسان سان ڪر يلائي، لنوَ لڌڻ تنهنجي لئي لئي.

*

ڪافي(42)

ناڻ ڏٺيءَ جي اچ دلدار،
هن مُئيءَ جي مجِ ڪا زاري.

ڦٽ فراقن وڌ ڙمر ڦوڙي، ڏڪڙن جي ڏهڪار،
زارون زار روئي تي ويچاري.

چشمن تنهنجن چاڪ چڪايم، چوري تند تنوار،
برهه ڏئي وئين دلبر ٻاري.
سڪ تنهنجيءَ ۾ هن سڪيل کي، ڪين سجهي ڪم ڪار،
روئي روئي مان رات گذاري.
ڪاڻ پيئڻ ڪين وٺي ٿو، ساهه سندا سينگار،
درد ونديءَ ڪي ڏي دلداري.
قادر ڪندو توسان ميلو، شال چڱي ڪنهن وار،
صاحب ڪندو پاڻ ستاري.
"مفتون" آ ڪي آءُ تون جاني، قدم قدم تون ڏار،
گهوري وڃان مان لک واري.

ڪافي(43)

آهي يار سڄڻ جي سِڪ ميان،
تنهنجي واٽ ڏسان ٿي ويٺي آلا.

يار سندا ويٺي سير سنياريان، نت پرين ڏي پيو پڪاريان،
راتيون انداريون ويٺي گذاريان، منهنجو يار اهوئي هڪ ميان،
جنهن جي محبت من ۾ پيٺي آلا.
عشق ڪيو مون آري آري، محبت ٿم وڏو ماري ماري،
رت اکين ڪون هاري هاري، ڪٽي نيٺين وهايم نڪ ميان،
لڳ لعل ٿيا جئن ريٺي آلا.
تون ته اسان جو جانب جاني، دل ڪسي وئين دوست دراني،
رمز سندي ڪييءَ ريل رواني، جيئن مينهن سنديري جهڪ ميان،
سر عشاقن ليٺي آلا.
"مفتون" آهي مست اوهان جو، ٻانهو ٻيلي در توهان جو،
دوست اوهان ڪيو ڪونهي پنهنجو، ڇو روح ڪيو تي رُڪ ميان،
اڇي چاڪ چشمن جا چيٺي آلا.

*

ڪافي(44)

وينـــــــي نهاريـــــــان واٺ وو،
مســــــــڪين ســــــــانگين ڏي.

ڪڪـر ڪـارا پـارون اُتـر جـي، ساڻ حڪومت پـاڪ پـرور جـي،
آيــــــا ڪــــــري ڪڙڪــــــات.

وڏ ڦــڙي ڪيـــا ڏاڍا وســـڪا، ڦڙيءَ ڦڙيءَ تـي ڦهڪـون ڦهڪـا،
چوهـــون ڇٽـــي پئـــي ڇـــات.

مئي ميڪائيل جو امر جو تيڙو، جنهن جهـُڙن کي ڪنو جو ڪيـڙو،
لســـي لئـــي ڪــــري لات.

ڪنيون خوب ڪليون ٿي پٽن تي، نڪتيون سبزيون صاف پٽن تـي.
گـــــاهن ڪيـــــڙا گهـــــات.

مهريون تنهنجون موت ٿي چاڻان، ميـڊا تنهنجـا مـول نـہ ملينـدس،
پـــــلا پايـــــان پـــــات.

پـٽ پٽيهـر ڪيــن پهرينــدس، تيـل ڦليـل لڳيـن نـہ ملينـدس،
وجـــــي ملينـــــدس مـــــات.

دلڙي منهنجـــي وينـــي ســـاري، منـــڙا مـــارو روز پڪـــاري،
پريـــــون ڳوڙهـــــن ڳـــــات.

”مفتون“ جن لئي ڦاران وجهـاير، پيــر پــري هــت پــاڻهي آيــر،
ســــرها ٿيــــڙم ســــات.

*

ڪافي(45)

تنهنجـي صـورت گـل گـلاب چـوان،
يــا ملــڪ ســندو مهتــاب چـوان.

تنهنجي منهــن منـي کـي ماهـہ چـوان،
يــا حســن ســندو بادشــاهہ چــوان،

يا مظهر نور الاهہ چوان،
يا مسجد جو محراب چوان
تنهنجي لعل لبن کي لال چوان،
يا عقيق يمن جي مثال چوان،
يا کند چوان يا منڊ چوان،
يا سرخ سونهارا عناب چوان.
تنهنجي قد سڌي کي کان چوان،
يا بيشڪ الف ايران چوان،
يا سرو سهي جو نشان چوان،
يا طوطي وَن جي حساب چوان.
دل "مفتون" جي مست چوان،
يا مست سو روز الست چوان،
يا باز برهہ جي دوست چوان،
يا شوق تنهنجي ۾ ڪباب چوان.

*

ڪافي(46)

ساعت ساعت ۾ ساھ سڪيل کي،
پور پرين جا پيش پون ٿا!
تير تکيرا ناز سنديرا،
دوست ڪرن ٿا دل ۾ ديرا،
چاڪ چشمن جا روز چڪن ٿا.
ڪونہ ملڻ ڪيو محب تو مون سان،
تنهنجي اچڻ لئي باسيم باسان،
درد سندا ڪي دود دکن ٿا.
عشق اچي ڪيون مون سان اوران،
يار ڍولڻ لئي ڏوريم ڏوران،
راز رانول جا روح ريهن ٿا.

مرڪ مٺيءَ سان ماري وڌو تي،
ڪڙي ڪڙن سان مُلهه ڳڌو تي،
ماٺا محبن جا مست ڪرن ٿا.

عشق سنديرا النبا اولا،
ڪاهي اچن ٿا ٿولا ٿپولا،
داغ دلين تي دوست ڌرين ٿا.

"مفتون" آ ڪي برهه جا پڙڪا،
ڪن ڪڪر جان ڪڙڪيون ڪڙڪا،
منهنجي مٿاهون يار ڦرن ٿا.

*

ڪافي(47)

ڏير ڏئي مُٺيءَ ڪي ڏهاڳ،
چام ويا چانگي تي چاڙهي.

وڻ چڙهي واڪا ڪري، پنهنجي پنهل کي ڪامٺي،
وس نه ويچاريءَ جو، اها ڳالهه هي رب کي وٽي،
سر پنهنجو توڙي ڦاڙي.

هيئن نه چاتر هيتري، مان ڪون جدائي جَت ڪندا،
پر هيا دل جا دو رنگا، منهن مٺا اندر ڪُندا،
ويا لکن ڏي چام لاڙي.

موڙ تون واڳان وطن تي، ولهيءَ جا وَلها وري،
لهه اچي ڪا، ڪل منهنجي، نا ته ويندس آءٌ مري،
هي وڏي سورن جا ساڙي.

ڏيهه جا ڏونگر بجهن ٿا، بر بلايون بيشمار،
ريڇ رليا پولا وِچون، واسينگ ڪيهر قربدار،
پيا وجهن چيتا چيتاڙي.

هوت آهيان هيڪلي، بيو ڪونه ساٿي نامر،
پير پاهڻ ڦوڪٽا ڪيا، پيا سڙن تا منجهه ڪلر،
هيءَ هلي پيرن اگهاڙي.

ڪوهه سرڪو ڪانه ڪيان تي، پان پوندن شال ڪني ڪنين،
آءٌ پنهل تون چام اوڙي، مان پيس تنهنجي پني پنين،
هي وڏي پنڌن اجاڙي.

دل توکي دلبر سنياري، هن "مفتون" جي مدام،
ڪانه اتس ٻي هير حجت، آءٌ غلامن جو غلام،
وڃ پرين تون قول پاڙي.

*

ڪافي(48)

محب ڪري مهرباني،
آءُ اڱڻ تون پيارا.
ڏينهن گهٽيرا تو ٻن گهاريم وو،
پلپل توکي يار سنياريم وو،
ساڳي آهيان تنهنجي ٻانهي.
سور اوهان جي ساهه سڌايو وو،
جوش جدائي جيءُ جلايو وو،
ڪيڙو فراقن فاني.
مولا اسان کي محب ملائيندو وو،
چارؤن اکري واهه وڃائيندو وو،
شال وڇوڙي جي باني.
پنڌ پٺن جا راتيون انڌاريون وو،
ٻر بلايون ڏين ڏيکاريون وو،
اور تنهنجي تم سيباٽي.
ڪاڏم پيتم ڪين ڳالهايم وو،
پاسو پلنگي تي مول نه لايم وو،
جهوري تنهنجي هم جاني.

"مفتون" آ ڪي دردونديءَ جي وو،
ڪل اچي لهه هن بندي جي وو،
پرت نه ڪر تون پراٽي.

*

ڪافي(49)

اهي زلف جڏهن تہ ڳنڍائين تو،
سوين چنل يار ٻڌائين تو.

نيڻ ڪٽي تو يار نهارين،
مردا ساڻ نظر جي اُتارين،
ڪُنڙا عاشق ڪيئي جيارين،
اهي تورا يار تون لائين تو.

عاشق اتي اوڪا اڙايئي،
قيد زلف ۾ آڻي وجهايئي،
قند قڪر سان قيري قاسايئي،
ڪي پور ڪڍڻ جا پائين تو.

حال توهان کي يار ڏسيندس،
در توهان جو ڪين ڇڏيندس،
سور سيوئي توکي سليندس،
هن "مفتون" کي چا پائين تو.

*

ڪافي(50)

پنهنجي جانب جا جنسار وو،
مان روز پسان تي.

دڙڪا سچڻ جا آهن دلاسا،
منهن جي گهندي گلزار وو،
مان تہ واس وٺان تي.

بانهن لوڏڻ سان موهيو تي من کي،
هار ڪري تو سينگار وو،
مان تہ ڏسي هسان تي.

ڳالهہ توريءَ تي يار رسين تو،
توڙي رکين تو بار وو،
مان تہ ڪين رُسان تي.

”مفتـــون“ آ کـــي در تنهنجـــي تـــي،
خـــــــادم خدمتگـــــــــار وو،
مــــان تـــ نــــت وســـان تـــي.

*

ڪافي(51)

در تنهنجـــي کـــان دلبـــر يـــار،
قيامت تـائين مـُـنهن نـ متّائيندس.
ٿورا تنهنجا سـر اسـان جـي آهـن سوءَ تـ هـزار،
ڳــڻ تنهنجا مان ڙي کهڙا ڳائيندس.
ڪين ڇڏيندس عشق اوهان جو برھ تنهنجي جا بار،
سر اکيـن تـي مـان چميـون چائيندس.
ريءَ اوهان جي سهٽل سائين ساڙيان هار سينگار،
مينـدي هٿـن تـي مـول نـ لائيـندس.
تنهنجي ملڻ ريءَ هن سڪيل کي اچي ڪين قرار،
قـاران تـو لئـي يـار واجهـائيندس.
عشق تنهنجي مون کي ڪيڙو اهنجو محب متا مننار،
روئـي توڪـي آءٌ پـاڻ ريجهـائيندس.
ڏينهان راتيان سوز تنهنجي ۾ روئـي زارون زار،
واهـــا وَڪـــڙا يـــار وهـــائيندس.
”مفتون“ آ ڪي نيٹن منهنجي ڪيڙا مينگھ ملهار،
وِرھ تنهنجي ۾ آءٌ دوست وسائيندس.

*

ڪافي(52)

لنـوَ وئيـن تـون مـون سـان لايـون،
نينهـن نـــ ويڙيـن تـوڙ نيـايون.
راضـي اسـان تـي شـال تـون ٿينديـن،
اگـڻ اسـان جــي دمـدم ايندیـن،
ڏکـڙا انـدر جـا ويندیـن وجـايون.

اکڙیـــون اڙائـــي دلڙي کـســـين تـــو،
حـــال اســـان جـــا کـيـــن ڏسـين تـــو،
تـــون تــــ کريـــن تـــو يـــار وڏايـــون.
چار وجهي اسـان جـي دلڙي ڦاسـايـيءَ،
واٽ وينـــدي کٽـــي اولـــي اڙايــــيءَ،
بت اسان جـي ۾ ٻـاريون ٿـي ٻـاهيون.
يـــار "مفتـــون" آهـــي تنهنجـــو ٻـــانهو،
درد تنهنجـــــــي ۾ دوس ديوانـــــــــو،
ڇـــڏ پريـــن تـــون رسـڻ جـــون وايـــون.

*

ڪافي(53)

اڄ پريـــن اينـــدا اســـان ڏي شـــل وري،
جن پرين لئي آءُ گهمان ٿي هٿ ڇـَــري.
اڄ پريـــن تـــا گـــڏ گذاريـــون ڏينهـــڙا،
نـ تـ توهان ريءَ محب ويندس مان مري.
دوســت جــو ديـدار درســن مــون ڏنـو،
بت بيهــاريو، نيـڻ مــُـئيءَ جا پيا ٺري.
مـن انـدر محبـت جـا مچـڙا ٻيـا ٻـرن،
خلـق ۾ کـــا جـــي ٿئـــي ظـــاهر ذري.
درد جــا دل جـــي انـــدر دونهـــان دکـــن،
ساهه صدقي ٿي ڪريان ٻي هيءَ سِري.
محـب "مفتـون" جـا مڙئـي ڦنـڙا ڇـڻـا،
تون جڏهن آئين اسان جي گهر گهـِــري.

*

ڪافي(54)

آءُ دلبر منهنجي ديري،
ڪر نہ جڙيل تون جدائي.
روئي روئي حال وڃايم، ڏس تون سڄڻ ديد ڦيري،
خوش هونديس شال سدائي.
عشق تنهنجي جو تير تکيرو، اچي لڳو منجهہ جيري،
ڪر ڪا اچڻ جي پلائي.
اکيون اوهان جون خنجر خوني، هوت وڏيون تو هيري،
مون سان ڪن ٿيون روز لڙائي.
"مفتون" آهي تولئي اداسي، آءُ سڄڻ تون سويري،
ڪر نہ وهيل تون وڏائي.

*

ڪافي(55)

عشق اگڻ مون آيو وو ميان،
مچ اندر ۾ مچايو وو ميان.
پرين پياري يار اسان سان،
ڪونہ ڪو نينهڙو نيايو وو ميان.
بت اسان جو باغ جو ٽيڙو،
پرين پاڻ پسايو وو ميان.
خاوند خاص ڪرم ڪؤن پنهنجي،
محب اسان کي ملايو وو ميان.
برهہ پورل جو بيحد باري،
سيني اسان جي سمايو وو ميان.
باهہ برهہ جي بيشڪ پڙڪي،
جان جُثي کي جلايو وو ميان.
چشم توهان جي چاڪ چڪايم،
چاڪ اسان جا چٽايو وو ميان.

سگندي اسان کي سال لنگهي ويا،
واڳ اسان ڏي ورايو وو ميان.
"مفتون" آکي هو محب اٿانگو،
محبت تنهنجي مٿايو وو ميان.

*

ڪافي(56)

آهيان جن لئي جوڳياڻي،
آڻ الاهي تون انهن کي.
رات انڌاري ني وو پند پٽن جا،
کين ليبي ان پاڻي -
سور سليان تي سچڻ کي.
آءٌ تہ پورهيت وي پار پرين جي وو،
آءٌ تہ آهيان عيبن هاڻي -
ننگ منهنجو تي ڏٿن تي.
من مستانو وو منهنجو تيڙو ميان،
سونهن سچڻ جي سجاڻي -
ڳولي لڌو تہ پرين کي.
"مفتون" آکي ني وو يار پيارا،
سک تنهنجي تہ سيباڻي -
شال کٽينديون غمن کي.

*

ڪافي(57)

جيءُ ۾ جار وجهي ويو جت ڙي جيڏيون!
آءٌ کينءَ کيان هت کيچ خوشيون.
يار ٻاروچل ٻاجهہ کندو مون،
برهہ پڳو تہ بت ڙي جيڏيون!

هـــوت هلاڻـــو کيـــچ ڏي کيـــڙو،
کيـنءَ مان گذاريـان هـت ڙي جيـڏيون!
کيـــنءَ چـــڏيندس ســـور ســـڄڻ جـــو،
مـول نـہ ڏيـو مـون کـي مـَت ڙي جيـڏيون!
ڏينهـــن لنگهـــن مـــون ڏک ڏورينـــدي،
راتيـــون روئنـــدي رت ڙي جيـــڏيون!
”مفتـــون“ آ کـــي عشـــق عجيبـــن،
شـال مـوَن نينـدس هـت ڙي جيـڏيون!

*

ڪافي(58)

لنـــوَ تـــہ لـــڏڻ يـــار لائـــي،
ســـاهہ ســـڄڻ کـــي ســـنياري.

محبت تنهنجي محب موچارا، ڳـل ڳچـيءَ جـي مـون پـاتي،
ســـون جـــان ســـاري ســـنواري.

دوســـت در آ يـــار يگـــانو، هنيـــون لهـــي تـــو حيـــاتي،
ســـونهن جـــڏهن تـــو ســـينگاري.

اصـل لاکـون منهنجـي انـدر ۾، عشـــق آهـــي اثبـــاتي،
هنيـــون هنجـــون تـــو هـــاري.

منهنجـي اگـڻ ۾ ســاجهر آئـي - تـو جـو پـاتي يـار جهـاتي،
صبـــر وئـــي وئيـــن تـــون ســـاري.

”مفتون“ محب تنهنجي ملڻ لئي، ســـنجهہ صبـــح پريـــاتي،
کـــانگ ويتـــو تـــو اُڏاري.

*

ڪافي(59)

روئي گذاريم رات، منن مارن ريءَ،
سڪين سانگين ريءَ!

پلڪ پلڪ ۾ منهنجي اندر ۾،
اچي پون اوقات -........
دل ڪري تي دمدم دانهون،
نيڻ ڪرن برسات - ....
ننڊ منجهائون پلپل جاڳي،
آهون ڪريان اڌ رات - ....
ڏيهه اباڻو ويني ساريان،
وائي نه ٻي ته وات - ....
ويس وڳا سڀ تنهنجا پايان،
سورن جي سوغات - ....
طول وهاڻا ڪين وٽن تا،
رڳئي باهه بنات - ....
پنهنجي پکن توئن گهوري گهمايان،
ماڙيون مڙئي محلات - ....
”مفتون“ جي سچ ڪري ڄاڻين،
ٻول نه ٻي ڪا لات - ....

*

ڪافي(60)

ڪيچين مُـئيءَ جو ڪانڌڙي، پلو ميان نيڙو زور زبر سان.

آءُ ٻارو چل ٻاجهه موئن لا، موڪ باندياٽي جي باند ڙي.
اوڇتي منهنجو اڙيو وڃي لا، ساڻ پنهل جي پاند ڙي.
ووڙ وندر ريءَ ناهي مون لا، وار ڪنهڻ جي واند ڙي.
اديون اُجهير ڪينڪي لا، ريءَ رانول جي راند ڙي.
”مفتون“ ڪي آهي محب ريءَ لا، سورن جي ٻه سهاند ڙي.

*

ڪافي(61)

عشق سبق ڏنو صحيحون صحيحون،
وايون وسري سڀ ويڙيون.
اٽڻ تنهنجي ٻيون سڀ ڳالهيون،
اسان جي اندر ڪون ڪنيون ڪنيون.
فوجان ٻاري برهه جون چڙهيون،
ڏورئون ڏسان رويو رويون.
چشمن تنهنجن کهڻ ڪٽاريون،
هينئڙي اسان جي هنيون هنيون.
آءُ تہ وينو هان يار جي پاڇهوءَ،
سور اندر ۾ سهيون سهيون.
”مفتون“ جا منجهہ سڪ سڄڻ جي،
نيڻ وهن جئن نيون نيون.

*

ڪافي(62)

رُوهن جو رُوح رلاپ، آهہ رنجيل اصلئون لوح لکيائون.
قادر ڪرمون ڪندو ني ميان لا،
محبن ساڻ ملاپ.
شال سپاجهو سٺندو ني ميان لا،
هن اڙيل جو اُلاپ.
رهندس ڪينڪي وو ڪندس ني ميان لا،
رڻن جو تہ رهاپ.
مولا شال ميٺيندو ني ميان لا،
ويچاريءَ جو وِلاپ.
”مفتون“ ڪيڙو ني وو محبن لئي ميان لا،
سُهمن جو تہ سهاپ.

*

ڪافي (63)

تــو بنــا روئنــدي گذاريــم راتـــڙي، پـــورن ۾ پريـــاتڙي.

جسـم تنهنجـي چـاڪ چوريـم چـاڪ تـي،

ريءَ طلب تنهنجـي نـہ مـون کـي تـاتڙي.

عشـق جــي آلنبــن جلايــم جــان کــي،

نــاز نيڻــن جــي ڪنــو تــم ڪــاتڙي.

بــت اســان جــو تيـــڙو بـــاغ نـــي،

تــو پريــن پــاتي اســان ڏي جهــاتڙي.

برهــ جــي پيــڙن چــڏيو تــم ڪينڪــي،

ڪـــا لـــڌڻ تـــوريءَ نـــہ تـــاتڙي.

ڪانــ تــي "مفتــون" کــي ســهڻل ســدا،

تـــون بنـــان وائـــي وچولـــي واتـــڙي.

*

ڪافي (64)

ڏيـرن ڏسـي واجهــ، منـل مئـي کـون مـوڙي نيـائون.

سـاري سـنياري سـڄڻن کــي ميــان لا،

هـــن مـــُـــني جـــو مـــزاج.

هـن ڪميڻــيءَ کــي گهرجـي ميــان لا،

پـــــاروچل جـــــي پاجهــــ.

ســـرور ســـيد ڪنـــدو نـــي ميـــان لا،

هـــن اڙيـــل جـــو عـــلاجُ.

پنـڌ پريــن ڏي وو آهــي نــي ميــان لا،

"مفتـــون" کـــي معـــراج.

*

ڪافي (65)

مون کان ڪانڌ ڪهي ويو ڪالهہ ڙي،
آءُ تہ ڪوٽ ڇڏيندس ڪاڪ جا.

ڇا ڪندا ريءَ مينڌري لا ميان،
هن منيءَ جا مال ڙي.
ڏک ڏئي ويو ڏاج ۾ ميان،
جان جگر ۾ جال ڙي.
هن سکيل کي سِک ۾ ميان،
سال لنگهيا هن سال ڙي.
مهر منجهائون مينڌرو ميان،
پاڻ پَلائيندم پال ڙي.
”مفتون“ تو ريءَ يار پيارل ميان،
مست گهمي تو متوال ڙي.

*

ڪافي (66)

روهہ رَلا وو ڏهاڳ،
ڏمر ڏنائون ڏيپ ڏکيءَ کي.

رلڻ روهہ ني رنجيل کي ميان لا.
لوح لکيو هوس لاڳ.
هار ڏنائونس وو هنجڻ جو ميان لا.
مُني مشک مساڳ.
ڀڄڻ ٻاروچل ويڙو ميان لا.
دل ۾ لايون آڳ.
”مفتون“ موهيل چوي ني ميان لا.
والي ورائيندم واڳ.

ڪافي (67)

پري پرت پيالا پيارج پيارا،
تنهنجي برهہ ڪيا هن گهٽيرا پسارا.

اصل کون تہ آهيان توهان جو تہ گولو،
بيراڳي فراقي آهيان دوست ڌاران.

تنهنجي حُسن جي ناهي نرمل نهايت،
ڪرن سجدا تا چنڊ سورج ستارا.

جنهن ڏينهن لاڪون سڄڻ ڏور ٿيڙين،
توهان جي اچڻ لئي وڇايان تي قاران.

ڏنئي عشق پنهنجي جو آزار مون کي،
تنهنجا سور سيني سهاير سارا.

آهي محب "مفتون" تو لئي بيراڳي،
اچي مهر ڪر مون تي محب موچارا.

*

ڪافي(68)

آهہ پرين جي آس، منهنجو اندر اُداس - ڪڏهن محب تون ملندين.

سال گهٽيرا سڪ تولئي، ويهڻ ويلياس -
ڪڏهن محب تون ملندين.

تنهنجي عشق اتاريو، منهنجي لڱن جو لباس -
ڪڏهن محب تون ملندين.

دوست دلاسو نہ مڪو، سوين خط لکياس -
ڪڏهن محب تون ملندين.

"مفتون" کي آهي من ۾، تنهنجي تڪڻ جي تاس -
ڪڏهن محب تون ملندين.

*

ڪافي (69)

عمر اباڻين ملاءِ هن سڪيل ڪي،
باند ڪئي تي ناحق باندي.

ويڙهه وجڻ جو ڏي تون اشارو،
تورڙو مون سو لاءِ...
ڏج تون ڏٺيءَ ڪان عمر سياڻا،
اهڙا ڪرم نه ڪماءِ...
پنهنجي پکن ڪاڻ پير تي سويان.
ڪاڻ نه ڪوٺن آءِ...
ملڪ مارن جي مينهن اُنا تي،
گاهن گل ڪياءِ...
هن ته نڌر سان سرنديءَ وارا،
سينو ڪينڪي ساءِ...
"مفتون" آ ڪي محب موچارا،
واڳ اسان ڏي وَراءِ...

*

ڪافي (70)

لڳي تر تو سندي لوري،
ڪيو تر محب مستانو.

ديد دلبر جي ني وو دود دڪايو ميان،
لڳو تر برهه پرپوري.
راتيان ڏينهان ني وو دلبر منهنجا وو ميان،
تنهنجي ته جهڄڻ جهوري.
عشق اوهان جو ني وو آتش اولي وو ميان،
مچائي تيس ڪڻ ڪوري،
"مفتون" آ ڪي ني وو يار پيارا وو ميان،
ڪسي دلڙي منهنجي زوري.

ڪافي (71)

منـــدڙن مـــاري منـــد،
مـــان ڪـــي سـجڻ موهيـــو.
سُـــندر لائـي سـينڌ چٺـائي،
قـــابو ڪيئـــي جـــند.
ســـرخي لائـــي چپـــن جـــي،
شـــڪي ڪيـــائين ڪنـــڊ.
ڪنگــڻ پـائي ٻـانهن لـڏائي،
ڪيـــري وڏائيـــن چنـــڊ.
پريــن اســان ڪــي پـاڻ پسـايو،
منهنـــوئن لاهـــي گهنـــڊ.
ڏسـي هــار سـينگار سـجڻ جــو،
ويئـــي وســـبري ننـــڊ.
اســان تــون شـل گــڏ هونداسـي،
وِرهـــ وڇـــان ڪـــري ننـــڊ.
يار ”مفتون“ ڪوئن منجهہ اندر جي،
مـــور نـــہ رک تـــون ڪـُـــنڊ

*

ڪافي (72)

نينهـــن وڏو تـــم نهـــوڙي،
دوســـت ڪيـــو تـــم ديوانـــو.

مُحبتَ تنهنجي ني وو مڻ منهنجي ڪي ميان،
ونـــگ وڏا هـــن وڪـــوڙي.

دلڙي منهنجـي ۾ وو دلبـر ڏنـڙا نـي ميـان،
عشـــق ســندا ڪنــا ڪــوڙي.

برهہ جي ٻاجهون نـي وو خيـال مڙئـي وو ميـان،
آءُ چـــڏيا چنـــي چـــوڙي.

قــادر ڪرمــوئن نــي وو شـــال ڪنـــدو ميـــان،
واڳ منـــل ســندي مـــوڙي.

”مفتون“ آ ڪي نـي وو تنهنجي ملڻ جو وو ميان،
رب ســـبب ڪڻـــي جـــوڙي.

*

ڪافي (73)

موت منا لهہ تون سکاین سنیار،
ڏي تون دلاسا اَلو هينئڙي کي يار.

محب ملڻ لئي آهيان مشتاق مون،
واتِ اتم پرين پسڻ جي پچار.

نيڻ منهنجا نند ڪرن ڪينڪي،
لنوَ لڏڻ جي لڳڙي تم لغار.

ياد ڪيان يار جون ڳالهيون سدا،
وائي ونهيل جي ڪيان تي يار.

ناز نيڻن جا آهن نت نت نوان،
پياسي ويچارا تہ وجن ڪهڙي پار.

دلڙي اڳي درد وڌي تم دِڳي،
تير تڪيرا نہ اسان تي اُلار.

"مفتون" ڏي ڏس محبت تون مرکي،
ڏک منهنجا ڏور تين بت بهار.

*

ڪافي(74)

مان کي کونہ گمان ڙي،
هتڙون هوت هٽي ويا.

ور ووڙيندس پانهنجو، مولا ملائيندم مان ڙي.
ڏک ڏورينديِ ڏونگري، پسندس شال پريان ڙي.
ڏيرن ڏاڏائي ڪري، ڪيڙا اُت پلاڻ ڙي.
ڪرهل ڪيچ ڪڙي ويا، جاڳي جت جوان ڙي.
"مفتون" محب منل جو، ووڙي لهج وتاڻ ڙي.

*

ڪافي(75)

ادا قـــاصد وجـــج وڙي،
نياپــا پرينءَ ڏجــان جــوڙي.

هــن نــڊر ڪــي وڏڙئــي دلبــر، نينهــن پنهنجي ســان نــِـهوڙي.
لٿــي اســان جــي دلڙي زوري، منهــن هــاٽي چــو تــو مــوڙي.
وجهــي عاشــق خــام خلــل ۾، پــاڻ وينــو عيــش اوڙي.
ڪــاڻ قاســائڻ دل عــُـشاقن، زلــف ڇــڏيا يــار ڇــوڙي.
"مفتــون" آ ڪــي هــوش ويچــارن، تــو تــه وڏو يــار ٻــوڙي.

*

ڪافي (76)

آهيـــان پريـــنءَ لئـــي پياســـي،
تنهنجـــي اچـــڻ لئـــي اداســـي.

دام وڏا تــي نــي وو زلفــن وارا وو،
آءُ تــه پيــس يــار قاســي.

لعل لبن تي ني وو گهوري گهمايــان،
جــيءُ جــُـثو، جــان خــاصي.

خواهش خوشي سان ني وو آءُ اسان وٽ ميان،
آهيــان تــو لئــي سنياســي.

قرب"مفتون" سان ني ووڪر تون ڪو هيارل،
ڳالهــه ڇــوانءِ تــي خلاصــي.

*

ڪافي (77)

آهــي منجهــه ســرير اڪيــر ابــاڻن،
آهيــان انهــن جــي مــان ســجاڻين.

هنجــون هاريــان وينــي ســاريان،
پنهنجـــو ملـــڪ ملهيـــر.

ڪاڻ مارن جي منهنجي مَن ۾،
چاڪ چڪن تا چير.
ڪاڻ ڪنهن جي ڪين رکن تا،
منهنجا مارون مير.
ڏيهه جا ڏوُرا ڏاڙهون پايان،
طعام تہ تنهنجا تير.
مَٽ متيرن ڪين ڪيان تي،
تنهنجا انب انجير.
منهنجا سانگي خوش وسن تا،
ڪاچ ڪنيون تن ڪير.
سِڪ سانگين جا روز سنياريان،
نيڻن وهايا نير.
"مفتون" آهي محب لئي ماندو،
آس پڄائج پير.

*

ڪافي(78)

والن سان بہ ورونهن،
منهنجي روز ازل ڪوئن.

لائق لَڪ لنگهي ويا، ساٿ ڪٽي ۾ صبوح.
دکن تا تہ قلوب ۾، درد سنديرا دونهن.
پاهڻ پير پتون ڪيا، سور وڄايم سونهن.
ورندس ڪينڪي واٽ توئن، رڻ ڏسي ڪي روهہ.
ڏسندس شال اکين سان، ڪيچ سنديرا ڪوهہ.
"مفتون" ڪي سدا محب جي، ريجهہ آهي منجهہ روح.

*

ڪافي(79)

فوجان حسن جون چڙهيون چڙهيون،
سر عشاقن آڻي امالڪ.
جيڪي هيڙون دليون ويچاريون،
سڀ پيون هن ڦڙهيون ڦڙهيون.
سڪ سمند جان يار سدائي،
درسِ هٽي تي ڏڙهيون ڏڙهيون.
در ڏٺيءَ ڪان سرنديءَ وارا،
مار نہ مون کي چڙهيون چڙهيون.
ڪين سهان تي بار وڇوڙو،
ويهہ مون سان کي گهڙيون گهڙيون.
يار "مفتون" سان مرڪي آلايو،
آسان تو ۾ اتم گهٽيون گهٽيون.

*

ڪافي (80)

برهہ ڪري ڪي باتيون،
منڙو اسان جو موهي ڳڏو.

چشم توهان جي هن چريءَ کي،
چٽنگان ڏنيون ڏکي چواتيون.

شوق منجهارون خاطر تنهنجي،
ويهي گذاريم راتيون.

تابش تنهنجي آءُ تہ وينو هان،
مُحب منل يار چاتيون.

دلڙي اڙايم يار اوهان سان،
عشق پُڇي نڻو ذاتيون.

برهہ جي بازار ۾ عاشق گهمن تا،
سِر تريءَ تي چاتيون.

مچ محبت جي ۾ مرد اچن تا،
سر متوئن سانگ لاٽيون.
”مفتون“ ويچاري کي مست ڪري وئين،
لنوَ لُڏڻ يار لاٽيون.

*

ڪافي (81)

ڏونگر ويندس ڏوري ڙي جيڏيون،
پسندس شال پنهل کي.
ڏسندس شال ني وو جتن کي ميان لا،
واٽ وندر جي ووڙي.
راتيون انڌاريون ني وو پنهل لئي ميان لا،
پير وجهان تي ڦوڙي.
ڪاڻ پيئڻ ني وو ڪين سجهي ميان لا،
لنوَ وڌ تم لوڙهي.
”مفتون“ محب اڳيون دمدم ني ميان لا،
هٿ ڪنيون تو لوڙي.

*

ڪافي (82)

ڏاڍي ڪئي آهه ڏيرن پينر،
هيٺي هوت هٽي وَيا.
پرين پاٽيهي نہ هو وڃو ميان لا،
جاڙ ڪئي آهه جتن.
آءُ نہ سياٽي وو سيرن ميان لا،
پاهڻ پير قسن.
اُنن جهوڪان وو ڪيچ ميان لا،
بيڙيا بارو چن

ڪرهِل ڪاهي ڪيچ ڏي ميان لا،
ٻـــــڌي جهـــــور جتـــــن.
"مفتون" موهيل محبن جو ميان لا،
منـــــڙا مـــــانَ ملـــــن.

*

ڪافي (83)

طلب تنهنجي سندي تار تار، تن منهنجي ۾ تنواري.
سر اسان جي ني وو آٽي جهليان وو،
برهــ سندا بار بار.
ميخان محبت جون وو جيءَ ۾ جڙيون وو،
ناهـــــ وِتـــــي وار وار.
روز توهان لئي ني وو واهــ وهن تا وو،
نيٽـــن سندا نار نار.
خنجر خوني وو چشمن ڪيڙو وو،
ڏڙ ســـــــــي ڏار ڏار.
"مفتون" آ ڪي ني وو آهه اصل ڪون ني وو،
پرين سندي مون پچار.

*

ڪافي (84)

ديد پنهنجيءَ ڪي ڏيکاري،
محـــب ڪيـــو مســـتانو.
رمزان لائي ني وو روز اسان نون وو،
دل منهنجي وئين ڏتاري.
دمدم توکي ني وو يار پيارل وو،
ساهه منهنجو تو سنياري.

ساھ صدقي ني وو سر تنهنجي تئون،
يـــــار كيـــــان لک واري.
شمس قمر بئي ني وو شكي تيڙا وو،
ســـونهن جـــڏهن ســـينگاري.
نازن تنهنجن وو كيڙو مستانو وو،
پانهـــان كٺـــي تـــو اُلاري.
"مفتون" آكي ني وو محبت تنهنجي،
منهنجـــي انـــدر تـــي تنـــواري.

*

كافي (85)

دلـــــــــــڙي لتـــــــــــي ريءِ ڏاڙي،
محبـــت اســـان غريبـــن جـــي.
وعـــدو ملـــڻ جـــو يـــار جـــو كيـــڙو،
قـــول پنهنجـــا شـــل پـــاڙي...
دلڙي اسان جي كوٺي دوست جو ڏنڙو،
چشـــم سندي چـــوک چـــاڙهي...
اگـــڻ اســـان جـــي يـــار ســـڄن كـــي،
آٺـــي الاهـــه شـــل لاڙي...
ريءِ توهـــان جـــي جـــانب جـــاني،
سينڌ سرمان وڃهان سڀ ساڙي ...
"مفتـــون" آ كـــي آءُ او كـــو هيـــارل،
ڏک ڏمـــــر وچ اُجـــــاڙي...

*

ڪافي (86)

آءُ دلبر تون منهنجي ويڙهي،
تنهنجو وڇوڙو مان ڪين سهان ٿي.
تون تہ ڪرين ٿو بيپرواهيون،
لائق تو لئي مان هت لوهان ٿي.
دوست اوهان جي منهن ڏسڻ لئي،
واٽ وٺي تنهنجي يار ويهان ٿي.
جاڳ ۾ توکي وينِي سنياريان،
ننڊ ۾ تنهنجا خواب لهان ٿي.
اڄ اسان وٽ تورو لائي،
ڏور نہ توکي مان يار سهان ٿي.
"مفتون" چوي تو ريءَ سڄڻ جي،
وار نہ هڪڙو پوءِ رهان ٿي.

*

ڪافي (87)

ڪجلي ڪنديل جون وتن ڪڪوري،
خيال رکن ٿيون خون.
هر مظهر ۾ پاڻ پسايو،
بي مظهر بيچون.
ابرو آهن سهٽل ساڳي،
نيڻ مٽاهون نون.
جانب جهڙو ساري جڳ ۾،
ڪاٿي ڏسان ٿي ڪون.
نياز نزاڪت سونهن سلامت،
هر طرح هرگون.
رنگ سڄڻ جو روز ڏسان ٿي،
سرس سوايو سون.

محبت تنهنجي جن کي آهي،
ڳل سندو کيتون.
طعنا تنکا لوک سڀي جا،
پاٽيءَ منجهه پروڻ.
ساڻ رمزن جي يار ريجهائي،
موهيو تو "مفتون".

*

ڪافي (88)

منهنجي دلڙي وئين تون ڏتاريون،
پوءِ نه لڌڙءِ سنياروَن.
صدقي کيان مان سر تنهنجي توُن وو،
باغ بنگلا محل ماڙيون.
زور زبر سان خون کرن ٿيون وو،
پروان سڄڻ تنهنجون ٻاڙيون.
منهنجي اميد ته آهه اهائي وو،
توکي ڏسان پئي ڏهاڙيون.
"مفتون" آهي تو لئي ماندو وو،
ڏيس اچي دلداريون.

*

ڪافي (89)

دوست وڏءِ دام دام،
دل منهنجيءَ کي ڏتاري.
ساقي سياٽي وو سک جو ڏنڙو وو،
جود منجهوئن جام جام.
صبح اسان جي ني وو ساجن کيڙو ميان،
شوق تنهنجي شام شام.

لنوَ اوهان جي ني وو روح کون لاٿا وو،
خيال خلل خام خام.
هول هجر کون ني وو آٽي لکو هان وو،
آءُ تہ تنهنجي سام سام.
مڇ محبت ۾ ني وو آءُ گهريو هان وو،
گهور کري گام گام.
ڏک ڏکيل ني وو سر جو آيا و ي،
هونگ هٽي هام هام.
مفتون آکي ني وو منهنجي متاهون،
لنوَ پڌي لام لام.

*

ڪافي (90)

پلا جيڏيون جياري آهيان، سهٽي جي سلامن.
سارو سور اندر جو، اوريان کينکي عامن،
کنهن کي کين سٽائيان، جيکا مونجهہ منهنجي منِ.
چوڙيان کين چُڙي تي، دوست وڌي دل دامنِ.
دردوندا تنهنجي درد ۾، کوريءَ منجهہ تا کامنِ.
آءُ تہ پرچون پاڻ ۾، لاهي رنج رُسامنِ.
”مفتون“ آهي مون پرين، گولو تنهنجي غلامنِ.

*

ڪافي (91)

سهسين ساهہ سکايا هي وهہ واهہ!
سهٽي هار سنيگار سجڻ دي.
بينا بئنسر جبين تي چمکي،
سورج ويک تنهين کون ڏمکي،

بجلي وانگي ڏيوي لمڪي،
دليان ڌم مچايا هي وهہ واهہ!
ويک اتار عروج حسن دي.

بُولا جهول چليا سر لالي،
ڪرڪي ڪاهہ ڪري ڪنمالي،
نوري نور نظار نرالي،
ڪڙيان قيد ڪرايا هي وهہ واهہ!
زندي ذات زمين زمن دي.

جهومڪ جهلڪ ڏيون جهلڪاري،
سڳيان واٽ مارن سوٴ واري،
چُلي چوهہ ڪرن چلڪاري،
چوڙن چاهہ چوايا هي وهہ واهہ!
ويکو ريت رواز رانجهن دي.

هال هيري دي عقل ڪٽايا،
هسي هوش عقل گنوايا،
لُڪڙي ساهہ ميڏا لڪ لايا،
دستي دست ڊوڙايا هي وهہ واهہ!
ڳڌس دست عروض عدن دي.

مُندي مَندِيا سانون سارا،
ترت تعويذ ڪرن ڪڙڪارا،
ويڙهہ واسينگ وانگر ولڪارا،
پونچين پند پچايا هي وهہ واهہ!
مارن مست ملوڪ مدن دي.

"مفتون" ويک سينگار سانول دا،
وان وچاهون قر قر ولدا،
منهن ماهيدا ويک ڪي ڳلدا،
نتڙي ونگ ورايا هي وهہ واهہ!
جيوين نانگ چوقير چندن دي.

ڪافي (92)

برهـــ ڏنيـــون هـــن بواليـــون،
ســـانون ســـيان وي،
وچ لوڪـــان دي وي،
مشـــر ٽيڙيـــون وو.
عاشـــقان تســـانڏي ڳالهيـــان ڪيتـــي،
عشـــق ڪـــديون هـــن ڪٿـــاليون،
پـــاڻ پيـــاري پـــر ڪـــر ڏنڙيـــون وي،
پـــرت ســـنديون ڪـــي پيـــاليون.
محـب اسـان سـان مخفـي ڪيڙيـون وي،
ڳـڻ پريـون ڪـي جـو ڳـالهيون،
پلپـــل آهـــن وو روز گهٽيريـــون وي،
نيٽـــان ســـڄڻ جـــون نراليـــون.
اصلئـــون آهـــن روشـــن ٽيڙيـــون وي،
ڏيـــل تنهنجـــي جـــون ڏيـــاليون،
دلڙي اســان جـــي وو قـــابو ڪيـــڙءِ وي،
دوســـت وجهـــي ڪـــي دُواليـــون.
ميـــن تـــہ بيراڳـــڻ لا رانجهـــن ڪيتـــي،
ڇـــو ٽيـــون ســـڙن هـــي ســـياليون،
”مفتون“ آکي ني وو سڪ تنهنجي ۾ وو،
نيـــڻ وهـــن جئـــن نـــاليون.

*

ڪافي(93)

سانون لنوَ لڏڻ چا لائي ني،
من آسيڏا محبت موهيا.

سسئي گهن پنهل دي پيري، وچ روهان دي رلائي ني،
سک سڄڻ وچ روئي روئي، تار ندي تہ وهائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

سهڻي ساهڙ ڪيتي سگهيري، وچ بحر دي آئي ني،
ڪن تئي تڪرار گهٽيري، سر سانوڻ سدائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

هير رانجهن دي حب وچ هوڪي، در تي درس تپائي ني،
پار ندي دي ترڪر ويندي، سهسين سر تي سهائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

يار پياري ڪول ڪي گهندڙا، لنوَ اسانون جو لائي ني،
هار سينگار سويلي ڪرڪي، بات برهہ دي پڙهائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

ونگڙي وال دي رنگ وچالي، دلڙي اسانڏي قسائي ني،
واٽ ويندي مسڪين نماڻي، اولي اسان تہ اڙائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

"مفتون" ڪون وچ طلب تسانڏي، وسر ڳئي ٻي وائي ني،
شال مهرڪنون مولا ڪريسي، آپ اساندي پلائي ني،
چڪي هس چاڪ ڪلور قهر دي.

*

ڪافي(94)

سـئيان مــاهي ميــڏا ميتــا، تســانون آڳ ڪيــون لڳــدي،
روز ازل دي رانجهــن ســائين، مــن ميــڏا موهــ ڳڏائـــي،
ســاه ســجڻ ميــڏا ســيتا، لڳــي هــي آڳ رڳ رڳ دي.
تــن اسـيڏا تــار جــو تــردا، سڻي ڪر ساز تي ڪاهـ جو ڪردا،
قيــد اســانون چاڪيتـــا، هيڻـي دل ول ڪيويـن نـا ڏڪنـدي.
برهـ رانجهـن دا سـر تـي چـاتر، ســور ســجڻ دا ڳــل وچ پــاتر،
نينهــن نظــر ڪــون چــا نيتــا، خلــل خــواري ڳــڏم جڳــدي.
مــَن اسيڏا اصــل نــ مــُـڙدا، ساه سياليان دا ڪيون وت سـڙدا،
گر هويـــس شـــل چيتـــا، جيڪــا تيــڏي اتــي وڳــدي.
"مفتــون" آکــي محبـت تيــڏي، جلــد جلايــس جنــد اســيڏي،
جــام جــگر اســين پيتــا، بــدن وچ باهــ پئــي دکــدي.

*

ڪافي(95)

عشــق اســان ڪنــي آيــا نــي،
دام انــدر دل قــابو ڪيتـــس.

بــار آلنبــا برهــ دا بــاري، اســان برســر چايــا نــي،
راتيـان ڏينهـان رانجهـن ڪيتـي، اســان لچــدي لنگهايــا نــي،
لڳـي آيـم تنـد تنـوار طلـب دي.
طعنـا تنكـا پـرت جـي پـارون، اسـان سـر تـي سـهايا نـي،
برهـ بنـان بيـا كـم سمـورا، اصــل آهــن اجايــا نــي،
لڳـي آيـم تنـد تنـوار طلـب دي.
نــاز نيــاز نينــان دي نــازڪ، عقــل اســانڏا گنوايـــاني،
صبــر قــرار آرام دليــان دي، لحظــي منجهــ وڃايـــاني،
لڳـي آيـم تنـد تنـوار طلـب دي.

محب منل وڃي ديس پرائي، روز گهٽي جو رهايا ني،
نيٽي ننڊ حرام جو تيڙي، محبت مچ مچايا ني،
لڳي آيم تند تنوار طلب دي.

"مفتون" محب اچڻ لئي دمدم، پير فقير پڇايا ني،
آءُ تہ كنديس شل شاديون، شهر ۾ محب جو آيا ني،
لڳي آيم تند تنوار طلب دي.

*

ڪافي (96)

پرچ پيارل شال جيوين،
رهہ اسان كني رات ميان.

تيڏي كيتي آهيان ماندي،
سك تساڏي سانون سباندي،
پاند ڳچي وچ پلو پاندي،
كر تون اسان نال بات ميان.

هين تون اساڏي سر دا والي،
خيال تساڏي كنون ناهيان واندي،
راتيان ڏينهان آهي اُبهلي،
طالب تساڏي تات ميان.

جوڳڻ هوكي جوڙ بناكي،
الفي عشق دي ڳل وچ پاكي،
ڏوڙ پيوت لڳي نون لاكي،
مرلي كرسان هات ميان.

هوكي بيراڳڻ جڳ وچ رلسان،
در ماهي دي وچ كي كڙسان.

نـــال زبـــان دي زاري كرســـان،
بـي نـہ وائـي كـا وات ميـان.
”مفتـــون“ مهـــر مـــاهي دي هـــردم،
ركيـن جـان جـي وچ محكـم.
كـوڙ چـاٽي تـون عشـق بنـا كـم،
عشـق ركيـن اثبـات ميـان.

*

كافي(97)

مـل سـهيليان ويكـڻ آئيـان،
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

ماهي ميڏا منجهيان چاري، گهمدا ڦردا ندي دي كناري،
اڳليان پڇليان كڙا تنواري، كنيان كريندا هكي جايان -
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

سر ماهيدي پٽ دا دوشالا، هـٿ وچ كنگـڻ كـن وچ والا،
منهن ماهيدا جئن گل لالا، چشمان كڙيان پيتي صُراحيان -
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

رات انـڌاري مـوج بحـردي، رانجهن كيتي تارمين تردي،
بنا ماهيدي ساعت نہ سردي، ماهي جڏان كڙو بجليان وچايان -
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

رانجهن چوڙيا تخت هزارا، آڻ ماريس وچ جهنگ دي نارا،
قيد كيتس هي ساه ويچارا، چشمان ماهي جڏان چايان -
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

هوكي مسافر چاكر سڏايس، وينس فقيري ڳل وچ پايس،
دلڙي ميڏي كون مار منايس، رمزان چاكي رانجهو رلائيان -
پـار نـدي دي رانجهـو ديـان جايـان.

تسان سیان کون متیان ڈیندیان، کیڑي کیتي مغز مریندیان،
دلڑیان سیڈیان رنج کریندیان، ڳالھیان کریندیان اجایان -

پار ندي دي رانجھو دیان جایان.

"مفتون" آکي ماھي میڈا، ساھ میڈا ھي بردا تیڈا،
کر نہ وچوڑا یار تون ایڈا، پاند ڳچي ڳل بیني پاوان -

پار ندي دي رانجھو دیان جایان.

*

کافي(98)

میڈا رانجھو ھي دلبر یار وو، جنھن چوٹ چکائي،
اھو صورت دا سردار وو، وتي آپ لکائي.

سیان جوڳي جادو جو کیتا،
مار اسانون قابو کیتا،

ساھ میڈي دا سینگار وو،
ویندا روح ریجھائي.

کوئي بھانا دل وچ جوڑیس،
واڳ سیالان ڈنھن جو موڑیس،

جوڑیس تخت ھزار وو،
کیتس شھر گدائي.

سر جوڳي تون اولان گھولان،
ڳالھ انھین دي بیني بولا،

ڈینھان راتیان پچار وو،
سھٹل دي ھي سدائي.

ماھي مینون رب ملائیسي،
آس اندر دي شال پچائیسي،

تیسان مین باغ بھار وو،
مولا آس پچائي.

طعنــي تنكــي ســر تــي سهســان،
وج رانجهــن كــون ڳــول جــو لهســان،
درســـــن ڏيـــــک ديـــــدار وو،
ولســـــان چـــــاک چٹـــــائي.
"مفتـــون" تيـــڏا ڦـــري فراقـــي،
تيـــڏي ملـــݨ دا هـــي مشـــتاقي،
روئنـــــــــــــــدا زارون زار وو،
وتـــــــي لاس لڳـــــــائي.

*

ڪافي(99)

ســانون عشــق لڳــا يــار پيــاري دا،
ميـــڏي نيٹـــان ڦـــوت نظـــاري دا.
اکيـــان تيـــڏيان واٹ تـــي کڑديـــان،
جنهـــن کـــون ڏيکـــن تنهـــن کـــون پکڑديـــان،
اهـــي خيـــال رکـــن کنهـــن ڏاڑي دا.
گهـــن کـــڑوون گهيـــر تـــي گهٹيـــان،
ڏيـــــون بـــــازن وانـــــگر جهٹيـــــان،
کوئـــي شـــوق رکـــن تـــه شـــکاري دا.
ظـــالم وانـــگر ڦـــرن ســـدائي،
زوران زور کرينـــــــدي لڑائـــــــــي،
کيـــا وس کنهـــن نـــه ويچـــاري دا.
جـــاء کـــُجاء نـــه ڏيکـــن مـــُـنيان،
کـــڑ کنهـــان کـــون مـــارن لٹيـــان،
کـــي کـــرن شـــهيد تـــراري دا.

"مفتــون" آکــي يــار ســياڻا،

کــر نــ اســان نــال اهــڙا ماڻـــا،

تينــون قســم آهــي کلتـــاري دا.

*

ڪافي(100)

رانجهــو يــار ملــي تــ ميــن جيــوان،

مــاهي بــن جيــوڻ هــي محــال ميــان.

مينــون منهــن مــاهيدي موهــ ڳــڌا،

ميــڏا هيڻــا هويــا هــي حــال ميــان،

تــر تــار ويســان ميــن يــار ڏونهيــن،

تــوڙي سـر چوچــڪ گهتــي ڏال ميــان.

اڳهيــن جــو ميــن هونــدي آهيــس،

ڏادي نـــاز نخــري نـــال ميـــان،

جـڏان لنـوَ لڳـي سـهڻي يـار والـي،

تــڏان وســرڳئي ســپ تــال ميــان.

کــم کـــار ســيئي چــوڙ کنيــن،

رانجهــو نــال تيســان رهــوال ميــان،

وچ در مـــاهيدي ســـر ڏيســـان،

ڏينهــن رات چاريســان مــال ميــان.

"مفتــون" محبــت يــار دي مينــون،

سيني انــدر هــي هــر ســال ميــان،

متــان برهــ چــا دســتون ڏيويــن،

رکــي ســير ســيرت ســنيال ميــان.

*

ڪافي(101)

ميــن تــان بــردي آن يــار پيــاري دي،
اُهيــن دوســت منــل منثــاري دي.
در تيـــــڏي دا پرســــــان پـــــاٽي،
ســڪ گهٽــي هــي ســانون ســيباٽي،
تـــو محـــب منـــل منثـــاري دي.
اصـل ڪنـون هـان تـو لئـي بيراڳـي،
ڪج تـہ مـُـني مـان آهيـان سـاڳي،
ڏينهـــن رات مشـــتاق نهـــاري دي.
عشـــق اســـانڏي ســـر تـــي جهليـــا،
وچ ڳليـــان دي وچ ڪــــر هليـــــا،
ڪـــائي لڳـــڙي چـــوٽ نغـــاري دي.
رت چـــــــڏينديان آون اکيــــــان،
خــون عاشــق دي خــاطر بــُــڪيان،
ميــن گهــول انهيــن خونخــواري دي.
مڙگـــان تيـــڏيان مـــوت مرينديـــان،
رمــــزان رليـــــل واٽ ڦرينديـــــان،
سـانون ڪـل نهيـن انهـي چـاري دي.
"مفتـــون" آڪـــي ملـــڪ تســـانڏي،
جـان جــُــثا تــي جنــد اســانڏي،
تينــون پــارت هــي تــہ ويچــاري دي.

ڪافي(102)

وســر ڳيــا ڪــم ڪــار ســيان وو،
عشـق جــَــڏان ميــڏي سـر تــي آيــا .

رِيھـــ نـــــِـــتوئي دلڙي اســـانڊي،
پلـــڪ پلـــڪ وچ يـــار تســـانڊي،
بينـــي ڪـــران گفتـــار ســـيان وو،
برھــــ تيـــڏاھين جھـــولڙي پايـــا .
اگـــڻ اســـانڊي آءُ تـــون جـــاني،
تئيـــن بـــن ميڪـــون ھـــي حيرانـــي.
ٻـــي نــ خبـــر ڪـــا چـــار ســـيان وو،
روز تســـــــانڏا دل وچ رايـــــــا .
ھـــي تســـانڊي محبـــت مينـــون،
آک ســـٹاوان يـــار ميـــن ڪھنـــون،
وچ ڪــُـــلي بـــازار ســـيان وو،
نيھـــــن نغـــــارا آڻ وڄايـــــا .
يـــا رب! رھنـــدا "مفتـــون" مـــاندا،
دوســـت دي خـــاطر رھـــي ســـِـــڪاندا،
ميـــل مينـــون دلـــدار ســـيان وو،
ســـوال اســـانڏا ڪـــر تـــون ســـجايا .

ڪافي(103)

شـــل تـــرس پـــوي ڪـــو طبيبـــا نـــون،
ڪجھـــ غـــور ڪـــرن تـــ غريبـــا نـــون،
واٹ تـــي دشمـــن آڻ جـــو ڍھنـــدي،
راھـــ رانـــداوڻ خـــاطر ٻھنـــدي،
ڪائي مار پوي سو رقيبا نون.
عشـــق دي لوڪـــان خبـــر نـــ ڪـــائي،
ڏاڙھـــي ســـو چٹـــي منھـــن وچ آئـــي،
پڑھ پڑھ خطبي جو خطيبا نون.

ٹولـــــي ٹولـــــي کرکـــــي آون،
پھـــ نصیحـــت ســـانون ســـڻاون،
کیا کجھ تہ آکان مین ادیبا نون.
غیـــر غصـــي نـــون چـــوڙ ســـدائي،
کـــر تـــون اســـان نـــال پـــال پلائـــي،
مین آک رھیان تـہ عجیبا نون.
"مفتـــون" موھیـــل مســـت جـــو ٹیـــڑا،
خیـــال دنیـــا دا چـــوڙ جـــو ویـــڑا،
ویک ھار سینگار حبیبا نـون.
*

کافي(104)

کنھـن کـون آکـان ھـي حال سیان وُو،
عشـــق ســـجڻ دي النبـــا لایـــا.
وســـر ڳئـــي ھـــي ہـــي ســـپ چـــالي،
دوســـت گھتـــي ھـــي دل وچ دُوالـــي،
صبـــر قـــرار محـــال ســـیان وو،
حســـن دلبـــر دي فکـــر قٽایـــا.
رانجھـــن میـــڏا جھنـــگ وچ وَســـدا،
نـــال کلڻـــدي دلڙي کســـدا،
گھـــول گھتـــان ســـپ ســـیال ســـیان وو،
عشـــق رانجھـــن دا میـــن چـــُـر چایـــا.
یـــارب! ســـوال ســـڻین تـــون ســـارا،
میـــل"مفتـــون" کـــون یـــار پیـــارا،
محـــب منـــا مـــَـتوال ســـیان وو،
محبـــت جنھنـــدي مـــچ مچایـــا.
*

ڪافي(105)

ســـــانون لايـــــڙي تـــــار،
مـــاهي ميـــڏي ســـئيان ســـئيان.

ڪـــرل اســـانڏي آڪـــر بيٺـــا، مـــــالڪ تخـــــت هـــــزار،
در تهينــــــدي پئيـــــان پئيـــــان.

نيـــڻ ســـڄڻ دي بـــازان وانـــگر، چڙهيــــا شـــــوق شــــڪار،
لنـــوَ تهيـــن دي لئيـــان لئيـــان.

يـــار اســـانون بهـــڻ نـــہ ڏينـــدي، طلـــــب تيـــــڏي تڪـــــرار،
آنِ ڪرينـــــدي تئيـــــان تئيـــــان.

رات انـــــذاري مـــــوج بحـــــر دي، وچ ڊونديســـــــان پـــــار،
ڪنگـــــو ســـــر لئيـــــان لئيـــــان.

"مفتـــون" آ ڪـــي مـــاهي ميـــڏا، درســـــن ســـــانون ڏيڪـــــار،
پـــوء جڳـــت وچ جئيـــان جئيـــان.

*

ڪافي(106)

پلپـــل پياســـــي پنـــــڌ پڇـــاون،
متـــــــوالان دي لانگهــــــــي.

ابـــــرو ابـــــر عنبيـــــري اُبريـــــا،
چوقيـــــر چـــــاند گـــــلان دي،
ڏيـــون گـــاج ڪرينديـــان گهمريـــان،
عاشــــــق اڑن اڑانگــــــــــي.

ڳلـــــڙي گـــــل گلابـــــي نـــــازڪ،
وچ گـــــــلزار گوانـــــــــدي،

مشــتاق بــراق برهــ دي بــاري،
چشــمان چــاون چــانگي.
زلفــان زور زنجيــر زهــر دي،
ظــالم ظلــم ســكاندي،
ڏيــک قيــد قيــود انهــان دي،
قاســن پياســي ســهانگي.
چشــمان نــازک دلبــر ديــان،
چهــري جــاک چکــاندي،
چريــان چوهــون مــارکي کنــڙا،
عاســق هوئــي مهــانگي،
"مفتــون" مســ مولــي کيتــي،
مــاهي جوئــي چاهــ چوانــدي،
ويــان ڏڙســان پڇــي نــ کڙسـان،
بــت کريســان پــچ پــانگي.

*

كافي(107)

پــلا ميــن آهيــان يــار وو،
اصــل تســانڏا غــلام گــولا.

برهــ تســانڏي مــچ مچايــا، ســوا ســچڻ دي ســي ســڙايا،
کيويــن وســاريان يــار وو.

اول کنــون هــان سـچڻ تســانڏا، بـن تسـانڏي نهيـن هان کنهـن دا،
ســينا نــ ســاهيان يــار وو.

ســيني ســهايم ڏک تســانڏي، محــب موچــارا قــدم تســانڏي،
اکيــن اُٺايــان يــار وو.

طعنا تنكا لوك سنديرا، كرن دمدم هزار قيرا،
چشم تي چايان يار وو.
"مفتون" هي وو ملك تسانڏي، مهر منگندا كول تسانڏي،
سڏي ستاوان يار وو.

*

كافي(108)

چاك لڳم چاك دا، چاك كيوين چتاوان مين،
نينهن نشاني چڙهيا، منهن كيوين متاوان مين.
روز رانجهن كيتي، مين پار ندي پوندي هان،
منهن ماهي دي كيتي، سيج بند ست ستاوان مين.
مثل جوڳي هوكي مين، چاك كيتي جڳ قران،
لاس لڳا نون لڳا واس، ويس كيوين متاوان مين.
پياس پياري دي لڳي، پهڻ مول نه آئوندا،
سك سڄڻ دي كيتي، هوش عقل هٽاوان مين.
"مفتون" اسان نون برهه ميان، روز ازلون هي لڳا،
هڻ كريندياں چٽيان، آپ كيوين كٽاوان مين.

كافي(109)

نيڻان دي رم جهم، تار زلف خم خم،
يَر دلڙي ريهي.
دلڙي اسانڏي ني وو، جانب جاني وو،
دردن كيتي ڏم ڏم.
سونهن سڄڻ دي وو، بيشك كيتا وو،
عقل اسانڏا گُم گُم.

عشق دي ٻاجهون ني وو، يــــار اســــانون وو،

ڪوئـــي نهيـــن غـــم غـــم.

"مفتون" ازلئون ني وو، دســـتون دلبـــر وو،

جــام پيتــا جــَـم جــَـم.

*

ڪافي(110)

رانجهـــو ڪـــي رمـــزان لايـــان،

وســـر ڳيـــان بيـــان وايـــان.

رانجهـــن ميـــڏي ســـر دا ســـائين،

گهـــول ڪيـــڙي نـــون گهمـــاوان.

ســـر ســـهٽل دي ســـوني ڪلنگـــي،

مشـــڪ عنبـــر ميـــن لايـــان.

بـــاز برهـــ دي دليـــان اســـانڏيان،

مـــار چنبـــي وچ چائيـــان.

ڳالهيـــان تيـــڏيان ڳـــل دي ڳهڻـــي،

ڳلـــي ڳلـــي وچ ڳائيـــان.

ســـيان مينـــون ڏيـــوو نـــ مهڻـــي،

پوڪـــي هـــار ميـــن پـــاوان.

ريـــن انـــذاري بـــادل گجـــدا،

جهـــوڪ رانجهـــن دي پڇـــاوان.

"مفتـــون" آڪـــي مـــَـــٽ مـــاهيدا،

اور ڪنهيـــن نـــون نـــ پـــاوان.

*

ڪافي(111)

میـــــــڏي زاري زاري ڙي،
در دوســـــت دلبـــــر دي.

ننــد نـــ آوي بهـــڻ نـــ پـاوي،
ڪـا جـا لڳـڙي لنــوَ لغـار ڙي.
در تیــڏي تــي ڪــڙدي ڪــڙدي،
تــون تـــ لڙدي ریــن گـــذار ڙي.
ویـڪ تیــڏا ڳـل دلڙي ڪــِلدي،
جیویــن ڪلیـــا بـــاغ بهـــار ڙي.
مـُــنهن تیـڏا وچ ریـن زلـف دي،
چـڻ چـــاند ڪـــِـلیا چـوڏار ڙي.
زلـف تیــڏي دي ســهڻل ســائین،
وچ ڳـــل اســـانڏي ڳـــا ڙي.
”مفتـون“ سیر سجڻ تـون دَمـدم ،
جـــِند جــان گهولینــدا وار ڙي.

ڪافي(112)

نیـــــڙي آویـــــن تـــــون یـــــار،
رهـــ اســان ڪنیــن راتیــان ڏینهـان.

ڪـــول بهـــڻ دا ســـر اســـانڏي،
تـــورا لاویـــن تـــون یـــــار.
پلـڪ پلـڪ وچ آن اسـان ڪـُـون،
مـــُـنهن وڪـــاوین تـــون یـــار.
طـرف اســانڏي نـــال نـــازان دي،
چشـــمان چـــاوین تـــون یــــار.
گهـــر اســانڏي نـــال ڪـــرم دي،
پیـــرا پـــاوین تـــون یـــــار.
”مفتـــون“ آڪـــي محـــب اســـانڏا،
عـــرض اگهـــاوین یــــــار.

*

ڪافي(113)

ويڪو سيل سياٽي دا ميان،
چڙهه ڪي براق معراج سڏايا.
مين تسانڏي وو سام پيا هان،
تون تہ ضمان زماني دا وو.
راتيان ڏينهان وو ڪجهہ نهين ڪرڙدا،
تو بنا نيڻ نماٽي دا وو.
عالم تيڏا وو بيشڪ بردا،
تون تہ جمال جهاني دا وو.
وچ گناهان عمر گذري،
پي ڪر جام جواني دا وو.
مين تہ گدا گر وو طالب تيڏا،
نہ ڪوئي بخت طولاني دا وو.
”مفتون“ آهي ني وو تيڏا سائل،
نہ ڪوئي نام نشاني دا وو.

*

ڪافي(114)

سانون دلبر جام جو ڏيتا، اسان پر پيالڙا پيتا.
پيڪي پيالا پريان والا،
ساه سڄڻ تون صدقي مين ڪيتا.
پيش ساقي دي سجدا ڪيتم،
جام جنهين دي دستون مين پيتا.
چنڪيا ناوڪ نينهن تيڏي دا،
آن اسانڏي ساه ڪون سيتا.

”مفتون“ کنون سائین منهن نہ متاوین،
شال هووین تون جڳ وچ جیتا.

*

ڪافي(115)

برهہ ڦٽي پريات وي،
عشق اسان ڏي اڱڻ جو آيا.
آني اسانکون ننڊ اٿايس،
آکيس پليري بات وي.
سوا برهہ دي بيان جو ڳالهيان،
هن سيئي هيهات وي.
جو دم جيوي سِڪ سڄڻ دي،
رکي اندر اثبات وي.
”مفتون“ کون سائین هي محب دي،
راتيان ڏينهان تات وي.

*

ڪافي(116)

برهہ کيا هِن پسارا، ميڏا جانا وي سر اسانڏي وي،
فوجان چڙهيون وي ميان.

اگڻ اسانڏي دمدم آکي وي، پير پاوين تون پيارا.
قدم قدم تون گهول گهميسان وي، جان جُثا سو سارا.
ريءَ توهان جي کينءَ جاليندا وي، عاشق شودا ويچارا.
”مفتون“ آکي سر اسان جي وي، عشق کري تو اتارا.

*